

INVESTICE do vzdělání

Demokratická škola

V Donum Felix v Kladně se učí to, co právě chtějí, vysvědčení si píší sami.

Jan Švejnar

„Univerzity v USA jsou řízené manažersky,“ říká profesor Kolumbijské univerzity.

Dva diplomy najednou

Studovat paralelně na české i zahraniční univerzitě, získat tím zážitky a kontakty je trendy.

Brno je IN.

Pojďte studovat do Brna!

Brno je láska na celý život. A studiem to začíná.

Studovat v Brně IT, design, medicínu, cizí jazyky, práva nebo třeba architekturu?

Není problém, vybere si každý. A studenti mají Brno rádi – v roce 2020 se stalo šestým nejoblíbenějším studentským městem na světě!

Ale zábava není všechno, Brno je ideální i pro profesní rozvoj. Není nic jednoduššího než tady pokračovat ve vědecké kariéře, zapojit se do práce v místních inovativních firmách anebo třeba začít podnikat.

Navštivte **in.brno.cz**

Americký systém

04-07

„Univerzity v USA jsou řízeny manažersky odshora dolů. Je tu absolutní svoboda myšlení, ale to neznamená, že nemusíte nic dělat nebo že si jen tak děláte, co chcete,“ říká Jan Švejnar, profesor na Kolumbijské univerzitě v New Yorku.

Mimo konvence

08-12

Ve svobodné demokratické škole Donum Felix v Kladně se děti učí jenom tehdy, když samy cítí potřebu něco se dozvědět.

Nejlepší na světě

14-17

Pět států s nejinspirativnějším vzděláváním na světě. Lucy Crehanová se do nich vypravila a o jejich systémech napsala knihu.

Bez stresu

18-20

Tipy, jak být na přijímací zkoušky připraven co možná nejlépe a být co nejvíce v klidu.

Dva v jednom

22-24

V rámci jednoho studia hned dva diplomy. Double degree programy nabízejí studentům několik výhod.

Co vám škola dovolí

26-29

„Student musí počítat s obrovskou náročností, nesrovnatelnou s požadavky pro studium u nás,“ říká Karel Kubíček, doktorand v Curychu.

Online svět

30-32

Aplikace, se kterými studenty učení vyloženě baví.

A full-page photograph of Jan Švejnar, a middle-aged man with grey hair, wearing a dark grey suit, a light blue shirt, and a red patterned tie. He is standing with his hands in his pockets, smiling slightly. He is positioned in front of a large, ornate building with classical architectural features like columns and arches. The background is slightly blurred, showing interior lights and architectural details.

Jan Švejnar zkoumá
dopad koncentrace
bohatství miliardá-
řů na ekonomiky.

Univerzita v USA učí jít do boje a obhájit svou pozici

Prestižní americké univerzity jsou velmi konkurenční prostředí, všechno je tu rychlé a dravé. Nenajdete tu žádné spící profesory, říká **Jan Švejnar**, český ekonom, který učí na jedné z nejlepších škol východního pobřeží USA.

R

odák z Československa přijel do USA ve svých 17 letech sám, s batohem na zádech. Nyní učí globální politickou ekonomii na Kolumbijské univerzitě v New Yorku, která se tradičně umísťuje v první desítku nejlepších univerzit na světě. I po více než 50 letech za oceánem ale slovy „u nás“ myslí Česko. „Je s podivem, že na škole nepotkávám studentů z Česka víc. Přitom se ještě nestalo, že by vybraný adept nemohl přijít studovat do USA jen kvůli financím,“ říká Jan Švejnar.

Když vedle sebe postavíme absolventa české a americké univerzity, v čem se budou lišit?

Pokud bychom srovnávali absolventy těch nejlepších univerzit v USA a v Česku, můžeme určitě říct, že ti američtí budou v případě doktorského studia připraveni na špičkový výzkum i na nástup u všech typů zaměstnavatelů. Měli totiž k dispozici špičkové profesory, výuku a vybavení. U nás systém ještě standardně neprodukuje lidi, kteří jsou na světové úrovni a jsou schopni globálně soutěžit. Existují samozřejmě výjimky.

Jak se to projevuje na bakalářské a magisterské úrovni?

Americký systém dává studentovi do vínku schopnost se prezentovat, zvládat takzvané public speaking, vystupování na veřejnosti. Zároveň je to také psaní esejí, které nutí člověka zamyslet se do hloubky nad danou tematikou a umět ji prezentovat. Student například dostane nějaký citát a dají mu za úkol: Argumentujte pro či proti. A pak se hodnotí, jak dobře je schopen obhájit svou pozici. Student v USA má být připraven jít do boje, obhájit si svoje a mít zdravou sebedůvěru, že to dokáže. Tohle se zatím v Česku moc neučí, zdravá sebedůvěra se tradičně lidem příliš nevštěpuje. V západní Evropě se tyhle prvky do kurikula vysokých škol již dostávají, ve střední a východní Evropě zatím nijak zvlášť.

Na Kolumbijské univerzitě učíte globální politickou ekonomii. Jsou vašími žáky i Češi?

Zajímavé je, že na Kolumbijské univerzitě, konkrétně na oborech ekonomie a mezinárodních vztahů, studuje víc zahraničních studentů než Američanů. Například prakticky celá elita Latinské Ameriky je vzdělaná ve Spojených státech. Studují tu i Češi, vedou si dobře, ale není jich tu moc. Jsou to spíš jednotlivci na každém oboru. Je jich tu méně, než bych očekával pro desetimilionový národ.

Čím to podle vás je?

Je to kombinace důvodů. Samozřejmě jedním je finanční aspekt, ale na druhou stranu nejlepší americké univerzity mají systém stipendií a rády říkají: Ještě jsme nebyly v situaci, že by vybraný student nemohl přijít studovat z finančních důvodů. Jinými slovy, když už si škola studenta vybere, nedostatek peněz není překážkou. Zjišťuje se příjem rodičů, a to poměrně detailně. A pokud je to nutné, může uchazeč využít možnosti stipendia, půjček nebo může při studiu pracovat. Já například jako student pracoval v knihovně.

Pak bych ale řekl, že Češi mají tendenci být rádi doma, život v Česku se jim líbí, a proto tolik nevyjíždí. No a dále je to tvrdá konkurence, kdy opravdu uchazeč musí soutěžit se studenty z celého světa. A nejde jen o studenty, ale i o učitelský sbor. Při přijímacím řízení se hodně dbá na doporučující dopisy od učitelů ze střední školy či z gymnázia a my v Česku ještě nemáme úplně nastavenou kulturu, že by každý středoškolský učitel uměl a chtěl napsat kvalitní doporučující dopis v angličtině. Nejde totiž jen o všeobecné hodnocení, ale doporučující učitel či profesor musí napsat konkrétní příklad, v čem student dosahuje či nedosahuje excelence, a srovnat jej s ostatními studenty. Je to poměrně náročné a některé učitele to může odrazovat.

Jan Švejnar

profesor, Kolumbijská univerzita, New York, USA

* 1952 v Praze.

- V roce 1970 odešel do USA. Studoval na Cornellově univerzitě, doktorát získal v oboru ekonomie na Princetonské univerzitě.

- Jako profesor přednášel také na Pittsburské a Michiganské univerzitě, od roku 2012 na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Od 90. let také na Univerzitě Karlově a Akademii věd.

- V 90. letech spoluzaložil centrum pro ekonomický výzkum CERGE-EI, kde stále působí.

- Žije v ČR a v USA. Je vdovec, má dvě děti. Miluje lyže a hory.

“

V USA se univerzity řídí manažersky. Rektora vybírá externí rada a ta zadává cíle.

Sebe prezentace a umět sepsat esej, to se učí i na technicky orientovaných univerzitách?

Ano. A dává se důraz na to, aby člověk byl schopen prezentovat technický materiál například kolegům, ale i vzdělaným laikům, třeba manažerům.

Češi jsou hrdí na to, že jejich technické vysoké školy jsou na vysoké úrovni. Dají se srovnávat s těmi v USA?

Můj dojem je, že co se týče úrovně výuky technických předmětů, jsou naše školy velmi dobré. České univerzity si ale všeobecně podle mezinárodních žebříčků vysokých škol zatím moc dobře nevedou. Mají některé velmi dobré jednotlivce a skupiny, například CERGE-EI (Centrum pro ekonomický výzkum – pozn. red.), ale v první dvoustovce zatím nemáme ani jednu českou univerzitu. Většinou se pohybují od třístého nebo čtyřstého místa dále, což české studenty znevýhodňuje, pokud se hlásí do zahraničí na postgraduální studium nebo hledají zaměstnání za hranicemi. V těchto žebříčcích se však nehodnotí jen výuka, ale například i to, jestli jsou profesori dané školy schopni publikovat svůj výzkum v prestižních mezinárodních časopisech, jestli jsou citováni a tak dále.

Takže diplom z Karlovy univerzity na Kolumbijské univerzitě nikoho neohromí.

Zatím příliš ne, ve světě není UK příliš známá. A je to něco, na čem by se mělo pracovat. V Česku je tato univerzita velmi prestižní a není důvod, aby nebyla prestižní i ve světě.

Tohle je ale problém i jiných zemí, že?

Ano, ale vezměme si například čínské univerzity, které také historicky nebyly dobré, avšak například Pekingská univerzita nebo Univerzita Tsinghua jsou už v první stovce. Takže dá se říci, aby i dříve méně známá univerzita vzkvétala a byla na špičkové úrovni.

Když český student přijde na některou z univerzit takzvané Ivy League (Břečtanová liga, představuje osm nejlepších amerických univerzit – pozn. red.), co bude úplně jinak?

Formální zřízení je podobné. I v USA funguje systém kreditů, některé předměty jsou povinné, některé volitelné a tak dále. V Americe se ale klade velký důraz na interakci profesorů a studentů. Nejlepší školy jsou i mimo Ivy League a chlubí se tím, že mají poměrně nízký počet studentů na jednoho profesora. Také mají špičkové vybavení a management. Bavíme se ale jen o těch nejlepších. Systém je vypracován tak, aby student, zvláště pokud platí vysoké školné, dostal vysokou kvalitu. My profesori vlastně poskytujeme studentům drahou službu, a tato služba tudíž musí být kvalitní.

Když mluvíte o interakci se studenty, jak to reálně vypadá? Studenti sedí s profesory v kroužku a povídají si?

Může to tak být. Zrovna tak mohou sedět v kavárně, v kanceláři... ta interakce může být formální i ne-

formální. Naopak menší důraz se dává na tradiční frontální výuku, kdy profesor řeční a studenti jen poslouchají. Snažíme se studenty spíše zaujmout a dostat je do konverzace s námi i mezi nimi navzájem a tuto komunikaci spíše jen usměrňujeme.

Takže vaším cílem není, aby se studenti nebavili, jak jsme na to zvyklí na našich školách, ale naopak.

Ano a já do té diskuse dodávám informace a říkám jim tak, aby se studenti museli zamyslet. Podporuji tím nezávislé myšlení. Naopak mnohem menší důraz kladu na biflování, na fakta. Ta si studenti mohou kdykoliv a rychle najít například na chytrém telefonu. Spíše je učím, jak informace chápat a jak je používat.

Můžete dát nějaký příklad, kdy se studenti místo biflování učí informace používat?

Všichni se například zpaměti učíme, že Univerzita Karlova byla založena roku 1348. Ale možná stačí vědět, že byla založena v první polovině 14. století a že univerzita v Heidelbergu je o něco málo mladší, tudíž přibližně stejně stará. Pokud se díváme na Adama Smitha jako na otce ekonomického myšlení, tak je dobré vědět, že to byl klasický ekonom a co zdůrazňoval. Ale znát přesně roky, ve kterých žil a kdy přesně napsal tu či onu knihu, to tak důležité není. To si student najde sám. Pro studenty je zásadní chápat, proč je daná postava důležitá, jak se její myšlení vyvinulo a co z jejích myšlenek nyní používáme a proč.

Co například spolupráce s místními podniky a institucemi? Jak tohle funguje na vaší univerzitě?

Na to se klade velký důraz. Studenti mají široké možnosti stáží, ale také k nám jezdí mnozí návštěvníci. Jsou to jak profesori z jiných univerzit, tak lidé z praxe. Kolumbijská univerzita sídlí v New Yorku, takže sem jezdí přednášet lidé z Wall Street a z mnoha globálních firem, které rovněž v New Yorku sídlí. Takže přechod z akademické výuky a vědy do praxe je velice plynulý a rychlý. Ve svém kurzu mám například hlavní ekonomy velkých bank celého světa, kteří k nám chodí buď fyzicky, nebo v posledních letech se připojují online.

Jací jsou američtí studenti, kteří si platí školné? Dávají nějak najevo, že jsou ze sociálně vyšší vrstvy?

Povětšinou jsou všichni normální. Člověk by ani nepoznal, který z nich pochází z bohaté rodiny a který z chudší. Samozřejmě jsou i výjimky, snobové, ale těch je tu opravdu jen pár. Já si třeba pamatuji, když jsem coby mladý profesor měl asistenta, který se mnou po nocích pracoval na počítači. A ukázalo se, že je to syn jednoho z nejbohatších lidí v Americe. Když jsem se to dozvěděl, říkal jsem si, podle čeho jsem to mohl poznat? Ale snad jediné podle toho, že měl mnohem lepší tenisky, než jaké jsem si tenkrát mohl dovolit já. Jinak vypadal úplně obyčejně.

Zmínil jste, že u vás na mezinárodní ekonomii studuje víc cizinců než Američanů. Jak to všechno dohromady funguje?

Ano, jsou tu Evropani, Indové, Číňani či Brazilci a mnoho dalších národů. Univerzita je pro ně kolbiště, kde spolu soupeří, ale také se tu přátelí a získávají kolegy a kontakty na celý život. Pro americké univerzity jsou velmi důležití jejich absolventi, takzvaní alumni. To v Česku ještě moc nefunguje, ve Státech naprosto běžně. Absolventi jsou velmi hrdí na svou univerzitu, podporují ji finančně, ale i službou. Jdou na ni například udělat přednášku nebo do své firmy najímají studenty na stáž. Právě ze své bývalé alma mater. Anebo také slouží ve výboru, který na univerzitu tvrdě dohlíží, včetně toho, že najímá a též odvolává rektora. To je mimochodem zásadní rozdíl v tom, jak jsou řízeny vysoké školy v USA a u nás. A právě tento odlišný způsob řízení, tedy manažerský v Americe a samosprávný u nás, se pak projevuje v kvalitě a i v těch mezinárodních žebříčcích.

Přibližte to, prosím.

Americké univerzity jsou řízeny manažersky odshora dolů. Je tu absolutní svoboda myšlení, ale to rozhodně neznamená, že nemusíte nic dělat nebo že si jen tak děláte, co chcete. Ano, výzkum si můžete provádět, jaký chcete, máte úplnou svobodu, ale musíte jej být schopni publikovat ve špičkových časopisech. Když ne, tak vám univerzita buď neprodlouží kontrakt, nebo vás zaměstná jinak, protože by kvůli vašemu slabému výkonu šla v žebříčku dolů a dřív nebo později by letěl děkan, popřípadě rektor. Opravdu jsou v tomhle pravidla velmi přísná a prostředí špičkových univerzit je jedno z nejvíce konkurenčních v celé ekonomice. Školy si navzájem konkurují, platy jednotlivých profesorů se liší, jsou určeny tržní silou každého jednotlivce a většinou nejsou veřejně známé. Jestliže jedna škola v nějaké oblasti inovuje, další to hned zkouší také. Je to dravější soutěž než v mnoha oblastech průmyslu nebo služeb. V žádném případě to není tak, že profesor na kvalitní univerzitě ospale sedí v kanceláři nebo v laboratoři. Všechno je tu velmi rychlé a dravé.

To je ten manažerský způsob řízení?

Ano. Oproti tomu u nás je rektor volen akademickým senátem univerzity. Ale to jsou lidé zevnitř univerzity, takzvaní insideri – profesori, studenti, administrátoři. Nikoli externí jedinci, kteří na univerzitu dohlížejí a ženou ji co nejvýše v žebříčcích. Rektor se u nás tudíž musí snažit, aby těmto insiderům vyšel vstříc, aby jim vyhovoval. Ale kdyby je příliš hnál do tvrdé mezinárodní konkurence, tak by podstupoval riziko, že si zvolí raději někoho, kdo je nebudě nutit k tak obrovskému výkonu. Navíc velká část pravomocí je v rukou děkanů, kteří jsou též voleni zevnitř univerzity. A to se potom samozřejmě projevuje v těch žebříčcích. Oproti tomu v Americe volí rektora externí rada, říká se jí Board of Trustees nebo Board of Regents. Jsou to vlivní lidé, většina z nich jsou absolventi dané univerzity. Tito

Profesoři ve Státech berou svou práci jako službu studentům. Vybrali jsme si je a vážíme si jich.

lidé vědí, že jejich cílem je, aby univerzita dosáhla co nejvyšší kvality a aby tak byla hodnocena. To je úplně zásadní. Protože když se vybírá rektor, tak mu tahle rada de facto řekne: Univerzita je dnes na 400. místě na světě. Očekáváme, že během pěti let bude na 300. místě. Máte k dispozici a musíte dále získat takové a takové prostředky. Jaká je vaše strategie k dosažení tohoto cíle? Co zavřete, co naopak posílíte? Budete nás průběžně informovat a za pět let si sedneme a buď se rozloučíme, nebo budete pokračovat dál. A samozřejmě rektor v tu chvíli musí rychle začít pracovat na tom, aby se škola dostala v žebříčku výš.

Říká se, že na amerických školách studenty neustále motivují, aby byli ambiciózní a kariéru šli co nejvýš. Cítíte to i vy?

To ano. A studenti se velmi rozvíjejí už kontaktem s ostatními ambiciózními spolužáky a tím, co dělají dohromady, ať už je to sport, nebo nějaké zájmové aktivity. Profesorský sbor tomu velmi napomáhá.

Zmínil jste sport, což je pro USA takový fenomén. Je skutečně pravda, že každý student na americké univerzitě musí dělat při studiu nějaký sport?

Je to tak. Pramení to z toho, že školy takzvané Ivy League na východním pobřeží USA mezi sebou pořádaly četná sportovní utkání. Byla to sportovní liga, proto Ivy League. A sport jako tradice na těchto univerzitách zůstal. Na většinu z nich platí povinnost, že student musí dělat alespoň jeden sport, absolvovat jeden sportovní kurz, byť třeba jen golfu nebo v Kalifornii kdysi začalo frisbee. Bez toho vás nepustí k promoci. Měl jsem třeba kamaráda, který splnil všechny předpoklady, doufal, že ho od sportu osvobodí, ale nakonec skutečně musel přes léto hrát golf, aby mohl studium zakončit.

Řekl jste, že profesori v USA svou práci berou tak, že poskytují službu studentům. To je zajímavý paradox proti Česku, kde jsou profesori vůči studentům nadřazení a někdy má student spíš pocit, že je svými požadavky obtěžuje. Jak se tenhle přístup konkrétně projevuje?

Ano, my jsme služebníci. Našich studentů si vážíme, vybrali jsme si je a víme, že jsou velmi schopní, protože právě na základě meritů, tedy zásluh, jsme je přijali. Chceme je zároveň posunout co nejdál. Na té nejvyšší, doktorandské úrovni, si přejeme, aby byli lepší než my sami. Snažíme se je tedy nasměrovat tak, abychom později byli rádi, že nás náš student překonal, a to například v kvalitě výzkumu, kdy objeví ještě něco většího než my. Toho se snažíme docílit a celý ten systém je takto nastavený. Když jste pak seniorní profesor, vyzdvihuje se, že jste vychoval tu či onu významnou osobnost ve vašem oboru.

A vám se podařilo vychovat studenta, který je lepší než vy?

Ano, rozhodně. Dokonce s jedním stále spolupracuji, je nyní profesorem na Kalifornské univerzitě v Berkeley.

Učí se, co právě chtějí, vysvědčení si píší sami

Na Kladně funguje základní a střední škola, kde si žáci své vzdělávání řídí sami. Je jen na nich, kdy a jaké hodiny navštíví. O pravidlech školy pak rozhodují společným souhlasem. „Děti se nejlépe učí tehdy, když samy cítí potřebu něco se dozvědět. A také tím přebírají zodpovědnost,“ říká vedení školy Donum Felix.

Uprostřed místnosti sedí na zemi v kruhu asi patnáct lidí. Jsou to žáci různého věku, od sedmiletých až po dvacetileté, mezi nimi jejich kantoři. Posílají si růžový míček, který určuje, kdo má právě slovo. Nikdo se nepřekřikuje, nikdo se nehádá, je zřejmé, že všichni dobře znají pravidla diskuse. Svůj souhlas například dávají najevo třepotáním dlaněmi, aby řečníka nerušili. Jedná se o takzvaný řešící kruh, kterým tady, ve Svobodné demokratické škole Donum Felix v Kladně, začíná před devátou ráno program. Probírají se tu běžné provozní věci, například jestli se smí či nesmí uvnitř budovy kopat míčem. O každém rozhodnutí se tu hlasuje sociokraticky, tedy projde jen to, u čeho není někdo zásadně proti. Hlas sedmiletého žáka má přitom stejnou váhu jako hlas ředitele školy. „Potřebuje někdo poslat druhé názorové kolečko?“ ptá se devatenáctiletá Valerie, která je dnes moderátorkou diskuse, a dává se po kolečkách, zda

Svobodné demokratické školy

Koncept demokratických škol je znám ze zahraničí. V Česku existuje Asociace svobodných demokratických škol, má 17 členů.

Fakta o Donum Felix

- Studuje tu 90 žáků ZŠ a 26 studentů SŠ. Je tu 30 zaměstnanců, z toho 15 pedagogů na denní bázi.
- Škola má velký převis zájemců, 120 jich nyní nemůže přijmout. Škola je soukromá, školné na ZŠ činí 4000 Kč měsíčně, na SŠ 5000 Kč měsíčně.
- Škola nyní hledá nové sídlo, současně se má bourat.
- Donum Felix znamená latinsky Dar štěstí.

Problémy se řeší mimo jiné na takzvané velké mediaci, kde členové komunity školy záležitost rozeberou, vyjádří se k ní a společně hledají řešení.

si chtějí vzít míček do ruky a před hlasováním ještě něco sdělit ostatním. „Každý žák také může navrhnout téma, o kterém se bude v příštím kruhu rozhodovat, a tím upravit pravidla,“ říká Vladimír Dobeš, spoluzakladatel této školy, která byla otevřena v roce 2015 jako soukromá základní škola a od roku 2020 už je i střední školou s maturitou.

Co si žák najde sám, to si zapamatuje lépe

Donum Felix vznikla jako alternativa ke klasickému vzdělávacímu systému a zdejší výuka se na první pohled liší. Není tu žádné zvonění a přestávku si žáci mohou udělat, kdy chtějí. Nikdo nemá povinnou účast na konkrétní hodině. Rozpis nabídek výuky tu sice visí, ale žáci se mohou a nemusí dostavit. „Je tu tedy i prostor na jakoukoli spontánní činnost,“ říká ředitel školy Jiří Bartoš. Děti napříč ročníky se vzdělávají společně a také navzájem. Hodnotí se tu slovně, středoškoláci si dokonce vysvědčení píší sami.

„Člověk se nejeфекtivněji učí to, co ho zajímá, tedy na co je zralý. Při klasické povinné výuce, kdy učitel přednáší něco, co v tu chvíli nedává dítěti smysl, stejně pluku informací nevnímá nebo je hned zapomene. Když se ale po něčem pídí samo, pak si to skutečně osvojí a udrží v paměti,“ vysvětluje filozofii této školy Dobeš.

A ekonomka školy Veronika Holotová hned dává konkrétní příklad. „My jsme se například na základce půl roku učili vzory pro skloňování podstatných jmen a já vůbec netušila, proč se mám učit nějaké město, moře, kuře... Tady za námi děti přijdou a zeptají se: Jaké i/y se píše na konci tohoto slova? A my jim řekneme: K tomu vám pomůžou vzory. A děti se je naučí rády a mnohem rychleji, protože vědí, k čemu jim jsou. Jdeme na to z druhé strany, učí se to, co zrovna potřebují,“ přibližuje Holotová.

V této škole tedy klidně žáci sedí v křesle a koukají do mobilu, člověk může jen odhadovat, jestli sledují film, nebo se online učí jazyk. Je tu dokonce místnost, kde si mohou zdřímnout či jen tak relaxovat, kdykoliv si zahrát na elektrické piano, cvičit či jezdit na skateboardu. Menší děti tu mají několik heren, kde si mohou hrát nebo se připojit k probíhající nabídce aktivit. Jediné, co se tu hlídá, je fyzická přítomnost ve škole a eviduje se také, co který žák dělal.

Děti jsou tak rozprostřeny v malých počtech všude po budově, dvě malé holčičky se s lektorkou učí angličtinu, čtvrták a páták spolu v IT učebně vytvářejí modely pro 3D tisk či hrají rozvíjející hry, v další místnosti zase žáci vystřihují něco z papíru. Člověka napadá otázka: A co když se chce někdo prostě celý den flákat a neučit se nic?

„To dlouhodobě žádný mladý člověk nevydrží. Děti jsou zvědavé, přirozeně v sobě mají touhu rozvíjet se. A například svobodnou hrou se učí důležité kompetence, přiměřeně ke svému vývoji,“ vysvětluje Dobeš. Dodává, že děti jsou víc kompetentní, než se běžně předpokládá. „Jsou schopny sebeřízení i spolurřízení školy,“ míní Dobeš.

Ředitel Bartoš doplňuje, že v porovnání se svou zkušeností z jiných škol tady nikdy neřešil pro-

blém s alkoholem nebo drogami. Pokud mezi sebou mají děti konflikt nebo cítí újmu, mohou záležitost nadnést na medičním týmu, kde daný problém skupina rozebere a všichni společně dojdou k řešení. To funguje jako prevence šikany.

Studentka: Chci být respektována

Na chodbě mívají dvojici dívek, povídají si u notebooku. V grafickém programu společně vytvářejí pozvánku na maturitní ples. Je to děvčátko Anežka a středoškoláčka Viola. Anežka sem letos přestoupila z klasické základní školy. „Cítím se tu uvolněně, je tu pro mě inspirativní prostředí. Na předchozí škole jsem musela dělat spoustu věcí, které mě zatěžovaly a stresovaly. Měli jsme třeba spoustu domácích úkolů, ty jsou tady dobrovolné. Známkovali nás tam z věcí, o kterých jsem věděla, že je nebudu v životě potřebovat. Vím třeba, že nebudu špičkový matematik,“ říká Anežka, která by chtěla na Donum Felix pokračovat i na střední a jednou se chce stát pedagožkou. Říká, že o flákání se tu nedá mluvit. „Je to na nás, ale člověk si stejně dříve nebo později uvědomí, že nedělat nic je nuda. Že pak je ten den k ničemu a lepší je pracovat si na svých věcech,“ zamýšlí se.

Její kamarádka Viola nastoupila na zdejší střední z jiné základní školy. Cítí se jako silná osobnost a chce, aby se k ní lidé chovali s respektem. Na předchozí škole se bála projevit v přítomnosti autorit, což se nyní změnilo. Jednou by chtěla založit azylový dům nebo školu v Africe.

Oproti tomu třináctiletého Alexe potkáváme na hodině matematiky, kde se učitel věnuje dvěma chlapcům individuálně. „Chci být letec, a tak se soustřeďuji právě na matematiku a angličtinu, protože ty budu nejvíc potřebovat, na rozdíl od češtiny. Navíc matika mě hodně baví,“ říká cílevědomě Alex, který se už byl podívat na své vysněné střední škole.

Státní maturitu složili všichni studenti

Česká školní inspekce Donum Felix několikrát hodnotila, v poslední zprávě z roku 2021, kterou mají HN k dispozici, nevytkla nic zásadního. Doporučila ještě zefektivnit sebehodnocení žáků včetně vysvědčení napsaného studenty. „Inspekci se myslím líbilo, jakým způsobem naplňujeme vzdělávání zaměřené na kompetence,“ říká Dobeš.

Z Donum Felix studenti míří jak na gymnázia, tak na střední odborná učiliště i na střední umělecké školy, poměr je vyrovnaný. A první maturanti odtud loni odešli na vysoké školy, například na Českou zemědělskou univerzitu či na Fakultu humanitních studií a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Státní maturitu zde loni složili všichni středoškoláci, jako volitelný předmět měli všichni angličtinu. „Počítám s tím, že na přijímačky na vysokou školu se budu muset spoustu věcí sama nadrtit. Ale to bych musela, i kdybych šla z klasické střední školy,“ říká Valerie, kterou letos rovněž čeká státní maturita.

Soukromé versus státní základní školy

Jsou soukromé základní školy stejně kvalitní a náročné jako státní? A připraví dostatečně dobře na přijímací zkoušky na státní gymnázia a střední školy?

Miroslav Hřebecký
programový ředitel
EDUin

Otázka je, co se myslí tou náročností školy. Máme na mysli tlak na výkon? To je to nejpodstatnější? Musí škola bolet, pak je to dobře? Mají mít základní školy jako hlavní cíl připravit na přijímačky, a zrovna na gymnázia? Mohu vás ujistit, že o tomto cíli v kurikulu nic není. Samotné jednotné přijímací zkoušky jsou kritizovány, že redukuje podstatu vzdělání na dva hodinové testy z matematiky a českého jazyka. Na základních školách máme jaksi děti nejen jdoucí na gymnázia, těch je mimochodem menšina, jen kolem 25 procent. A základní školy mají připravit hlavně na život, ne na nějaký jednorázový test, který navíc neskládají zdaleka všichni žáci.

Je třeba si ujasnit, co je to „dobrá škola“ a co „kvalitní výuka“. To, co je pro jednu rodinu nejlepší škola na světě, je pro druhého ústav, kam by v životě svého potomka neposlal. Někdo žádá, aby si dítě volilo svůj denní program samo, jiný chce školu, kde ho „srovnají do latě“. Opravdu je to značně složitější a barevnější než jen měřit kvalitu škol úspěchem u přijímaček nebo nějakými body v jakýchkoliv testech.

Pedagogika je věda o vzdělávání a výchově. Ve vzdělávání nejde jen o znalosti, ale také o dovednosti a postoje. A nesmíme zapomínat na výchovu. Škola je důležitá socializační instituce. K pedagogice dneška patří i péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami – inkluze platí oběma směry – dolů i nahoru. Tedy včetně dětí mimořádně nadaných. Ti všichni by měli zažít kolektiv namixovaný z různorodé společnosti, aby v ní mohli i nadále ve smíru žít i v dospělosti, nikdo asi nechceme žádnou kastovní Indii.

Myslím, že pandemie koronaviru všem ukázala, co je ve školství důležité. Že bez péče o duševní zdraví všech zúčastněných (dnes spíše komplexně označováno jako wellbeing) a o důslednou socializaci je jakýkoliv tlak na nějaký výkon chiméra, která spadne při otřesu jako balíček z karet.

Jana Straková
výzkumnice
Ústav výzkumu
a rozvoje vzdělávání,
Univerzita Karlova

Žádné statistiky o úspěšnosti žáků veřejných a soukromých škol v přijímacím řízení na gymnázia nemáme. Ale i kdybychom je měli, neodpověděly by na otázku, zda jsou soukromé základní školy svou náročností a kvalitou srovnatelné se školami státními. Statistiky ze školního roku 2021/22 ukazují, že do soukromých základních škol nastoupilo 3,2 procenta žáků. Celkově se tedy jedná o malou skupinu.

Neveřejné školy musí rodiče pro své děti aktivně vyhledat a zpravidla v nich také musí platit školné. Lze se tedy domnívat, že je pro své děti volí primárně rodiče, kterým na vzdělání jejich dětí záleží a kteří netrpí finanční nouzí.

Z řady výzkumů víme, že rodinné zázemí významně ovlivňuje výsledky žáků. Tedy i kdybychom zjistili, že žáci v neveřejných školách mají lepší výsledky než žáci ve veřejných školách, nemohli bychom to přičítat výlučně kvalitnější práci školy. Museli bychom vzít v úvahu, že soukromé školy vzdělávají žáky s příznivým rodinným zázemím.

Plošné srovnávání veřejných a neveřejných škol nemá velký smysl také proto, že se od sebe jednotlivé školy značně odlišují. Mezi soukromými školami najdeme školy uplatňující pedagogiku montessori, školy s bilingvní výukou, školy uplatňující některé principy svobodného vzdělávání i školy, které se od veřejných odlišují zejména tím, že je provozují nadšenci, kteří si chtějí udělat školu po svém.

I když nepochybuji o tom, že učitelé ve všech školách považují za svoji povinnost vybavit své žáky pro další vzdělávání, důraz na vědomosti a dovednosti zjišťované v přijímacích zkouškách se pravděpodobně bude v jednotlivých školách lišit.

Ménší důraz na testované vědomosti a dovednosti však nemusí nutně znamenat, že škola je méně kvalitní nebo méně náročná, jen může zaměřit větší pozornost na jiné vzdělávací cíle.

Kurzy angličtiny, na které se těší děti i dospělí.

Naše kurzy nejsou jenom o učení se anglicky, ale také o vytváření přátelství, poznávání britské kultury a plnění snů.

Náš učitel Dan, australan, který u nás učí 8 let, nám zodpověděl pár otázek.

Jaké kurzy v British Council učíš?

Tento rok učím primary, secondary a mládež, a dospělé B2 First.

Jaký je tvůj přístup k výuce angličtiny?

Osobně se snažím vytvořit pozitivní prostředí ve třídě, aby se všichni studenti cítili součástí učící se komunity. Důležité je vytvořit bezpečný prostor pro zlepšení angličtiny a procvičování toho, co se naučili. Hodně procvičujeme všechny čtyři jazykové dovednosti (poslech, čtení, psaní a mluvení). Kromě toho, zadávám projekty a úkoly, které poskytují studentům příležitosti k rozvoji nezbytných životních dovedností, jako je kreativita, spolupráce a kritické myšlení. V mých třídách, zaměřené na přípravu na zkoušky, pracujeme krok za krokem na různých aspektech zkoušky B2 First s tipy a triky. Děláme spoustu cvičení, ale také se nezapomínáme bavit!

Co podle tebe nejvíce baví studenty?

To je skvělá otázka! Ptal jsem se mých studentů a oni říkali, že mají nejvíce oblíbené materiály pro kurzy Primary a Secondary Plus a náš online Learning Hub, také je baví projekty. Velmi oceňují různorodost aktivit v každé hodině a náš pozitivní přístup k výuce.

Proč si myslíš, že je důležité se učit anglicky?

Věřím, že učení jazyků je projekt na celý život. Moji studenti studují angličtinu, protože chtějí získat lepší práci nebo jít studovat do zahraničí. Mohou třeba snadněji cestovat, a nebo se lépe porozumět se členy rodiny, kteří žijí v zahraničí. Mnoho studentů používá svou angličtinu ke spojení se světem prostřednictvím Netflixu, platformou sociálních médií a počítačových her.

Co je podle tebe nejvíce unikátní na British Council?

Rozhodně lidé. Všem mým kolegům opravdu záleží na každém studentovi. Jsme, jako učitelé, hrdí na náš neustálý profesní rozvoj a na to, že držíme krok s vývojem a trendy ve výuce. Naši učitelé také často přednášejí na jazykových konferencích a školí další generaci učitelů.

Registrujte se nyní!

Více informací o kurzech:
www.britishcouncil.cz

Soukromé versus státní

ScioŠkoly jsou nestátní alternativní základní školy inspirované svobodným přístupem ke vzdělávání.

Bohuslav Bohuněk
manažer komunikace,
ScioŠkoly

Je otázka, jak definovat náročnost a kvalitu výuky a jak ji ověřovat. Jestliže náročnost mnoho lidí vnímá jako soubor požadavků, co se žáci mají naučit nazpaměť, nebo šíři a hloubku témat, která má žák obsáhnout, tak soukromé školy mohou být vnímány jako „méně náročné“. Pokud by náročnost odrážela například schopnost pracovat samostatně nebo naopak v týmech na projektech, prezentovat, diskutovat a cíleně pracovat na svém osobním rozvoji, tak budou soukromé školy vnímány jako náročnější. Problém je, že se tu dlouhodobě buduje pocit, že soukromé školy produkují v životě nepoužitelné lidi, což je samozřejmě naprosto absurdní a nesmyslná představa.

Ale stačí si přečíst nějakou diskusi pod články o alternativních školách nebo o změnách v čes-

kém školství. Většinou to vypadá, že nás poté čeká konec světa.

Takzvané svobodné nebo demokratické školy je terminus technicus pro školy, které dětem umožňují volbu se do jisté míry výuky neúčastnit. Těch je i v Česku jen nepatrný zlomek. Obvykle se jedná o školy komunitní, které stojí mimo systém, často je zakládají rodiče, kteří se kloní k takzvanému unschoolingu.

Na druhou stranu hledání hranic svobody rezonuje i na některých školách veřejných, přičemž například svoboda volby vzdělávacího obsahu pomáhá dětem pracovat ve své zóně nejbližšího rozvoje. Školy, které se svobodou volby pracují, kladou na děti větší nároky v dovednostech jako rozhodování, samostatnost, plánování nebo poznání sebe sama.

Inzerce

HN061752

GYMNÁZIUM FRANTIŠKA KŘÍŽÍKA A ZÁKLADNÍ ŠKOLA PLZEŇ MODERNÍ ŠKOLA S VIZÍ

výuka ve virtuální realitě

důraz na hygienu vyučování

individuální přístup

projekty a exkurze

vlastní fitness

mezinárodní jazykové zkoušky

stínování budoucí profese

slovní hodnocení, sebehodnocení žáků, plánované zkoušení

rekupere nejen vzduchu, ale i vlhkosti ve třídách

nově zavedené prokognitivní osvětlení ve všech místnostech

**BE SMART
THINK AHEAD**

www.krizik.eu

EDUA GROUP

EDUA Group je největší soukromá vzdělávací skupina v České republice. Značky **James Cook Languages, Jipka, Tutor, Top Vision a Digiskills** se společně zaměřují na celoživotní vzdělávací proces a rozvoj inovací ve vzdělávání.

jipka moje jazykovka

Skupinové a individuální kurzy v až 53 jazycích, **pomaturitní studium** a **jazykové tábory** pro děti – to vše už od roku 1998.

www.jipka.cz

jamescook
languages

Naším posláním je poskytovat kvalitní služby, **rozvíjet jazykové dovednosti** studentů a přispívat k prosperitě a dobré image našich firemních zákazníků.

www.jcl.cz

 top vision

Odborné semináře zaměřené na **soft skills** i **hard skills**. Komplexní vzdělávací programy pro **rozvoj firem**. Meetupy a inspirativní setkání s osobnostmi nejen ze světa byznysu.

www.topvision.cz

www.eduagroup.cz

Zásady, kterých se drží země s nejlepším vzděláváním na světě

Jak to dělají země, které se v mezinárodních srovnávacích testech ve vzdělávání umísťují na nejvyšších příčkách? Britská odbornice na výzkum pedagogiky Lucy Crehanová se vypravila do pěti států s nejlepším vzděláváním na světě, aby to zjistila.

Jejich pedagogický přístup je až překvapivě podobný a výsledky patří mezi nejlepší na světě. Lucy Crehanová, autorka knihy Chytrzemě, je navštívila a o své poznatky se dělí ve své knize.

Pro svou objevitelskou cestu si Crehanová vybrala Finsko, Japonsko, Singapur, Čínu a Kanadu. Těmto státům říká jedním slovem Chytrzemě (Cleverlands). V knize popisuje, jak tyto rozdílné světy ke vzdělávání přistupují. Na každém místě strávila asi měsíc, ubytovala se u některého z učitelů, pozorovala místní vyučování, setkávala se s žáky, jejich rodiči, pedagogy i vedením škol a povídala si s nimi o jejich praxi. Publikace se v roce 2016 dostala mezi nejlepší tituly roku podle časopisu The Economist, v češtině ji vloni vydalo nakladatelství AudiolibriX.

Různé kultury, ale stejný přístup

Konkrétní zkušenosti ze států, do kterých se Crehanová vypravila, vnáší světlo do jistých stereotypů, které o daných zemích převládají. „Lidé si například myslí, že ve Finsku se děti učí velmi samostatně a není tam kladen důraz na výklad učitele. Nebo že v Singapuru se žáci učí všechno jen na paměť. To rozhodně není pravda. Ve skutečnosti je ale pozoruhodné, že pedagogický přístup úspěšných zemí, které jsem navštívila, je vlastně až překvapivě podobný,“ říká autorka pro HN, která se kromě pěti vybraných zemí vydala i do několika států, kterým se v PISA testech tolik nedaří. „Byla jsem třeba ve Švédsku nebo ve Spojených arabských emirátech, tam je styl výuky hodně odlišný a nemají tak dobré výsledky.“

Při výběru svých „chytrzemí“ vycházela autorka z Programu pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA), který pořádá Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Výzkum probíhá v tříletých intervalech od roku 2000 a testuje patnáctileté žáky v matematice, v přírodovědných předmětech a ve čtenářské gramotnosti. Je navrženo tak, aby prokázal schopnost studentů znalosti aplikovat a využít, nejen si je zapamatovat a správně zopakovat.

Jak tedy vyučování v „chytrzemích“ vypadá? Hodina je zpravidla rozdělena do zhruba deseti-minutových úseků, ve kterých se střídají různé aktivity, jako je výklad učitele, samostatná či skupinová práce nebo řízená diskuse. Střídání kratších činností pomáhá k aktivizaci dětí lépe než dlouhé samostatné projekty. Navzdory obecnému přesvědčení, že úspěšné vyučování musí být zábavné, k motivaci žáků zpravidla nevedou atraktivní aktivity, ale zájem o samotný obsah učiva. „Děti by mělo především bavit to, co se učí,“ říká Crehanová. „Hry, samolepky, pečení palačinek a podobné věci jsou sice zábavné, ale nefungují. Žáci si pak pamatují jen samolepky a palačinky, ale ne to, co se tím měly naučit.“

Důležitým tématem knihy je pozornost věnovaná znevýhodněným dětem. V tom obzvlášť vyniká Finsko, které kladě mimořádný důraz na sociální zázemí dětí. „Finové si uvědomují, že

někdy se dětem nedaří nikoliv v důsledku poruch učení, ale kvůli sociálním, citovým nebo zdravotním obtížím,“ popisuje ve své knize Crehanová. Na jedné ze škol, kterou ve Finsku navštívila, se setkala se školní psychologou, sociálním pracovníkem a výchovnou poradkyní, jiné prý mají ve svém týmu i školního zubaře, zdravotní sestru, řečového terapeuta nebo rodinného poradce. Úkolem školy je tam kromě samotné výuky také vytvořit dobré podmínky k tomu, aby se dítě mohlo vzdělávání věnovat.

Že jediným úkolem školy není vyrábět „chytré děti,“ se ukazuje i v Japonsku, přestože kontext je tam úplně jiný. Kapitola o této zemi je v knize uvedena příslovím: Hřebík, který vyčnívá, bude zatlučen. To je pro návštěvníka ze západní kultury poměrně děsivé. A zčásti to skutečně vypovídá o typické japonské uniformitě, kterou by do evropského či amerického prostředí šlo jen těžko přenést. Projevuje se třeba v jejich smyslu pro kolektivní odpovědnost. Ta ve škole vypadá tak, že jeden chlapec a jedna dívka jsou ustanoveni „vedoucími třídy“ a dohlížíjí na to, aby všichni žáci byli ukáznění. Vedoucí pak může být potrestán za to, že jeho spolužáci neplnili své povinnosti včas. „V téhle roli se během školního roku žáci střídají. Všichni tudíž obvykle raději udělají, co od nich vedoucí žádají, aby jim to oplatili, až přijde řada na ně,“ popisuje Crehanová, jak se japonské školy snaží naučit děti být součástí kolektivu. Příklad autorka rozhodně nepovažuje za následovníhodný, ilustruje však na něm japonskou snahu o sounáležitost a především ukazuje, že úspěchu ve vzdělávání dosahují země s opravdu odlišným prostředím a mentalitou. A že efektivní vzdělávací principy mohou fungovat stejně dobře v uniformním Japonsku jako v individualistické Kanadě.

„Je evidentní, že za skvělými výsledky některých států je jejich kulturní zázemí. Rozhodně je to znát u asijských zemí, kde žáci tvrdě pracují a mají spoustu domácích úkolů, což nepochybně souvisí s jejich mentalitou. Já jsem se ale soustředila na to, co má těchto pět výrazně odlišných kultur společného. Protože jsou to velmi rozdílné země, pokud jde o kulturu a historii. Ale ve vzdělávání mají výborné výsledky. A většinou právě dodržují pět zásad, které v knize popisují,“ vysvětluje Crehanová.

Úspěch může každý, kdo se snaží

Jednou z těchto zásad jsou jednotné požadavky na to, co by děti měly v určitém věku zvládnout. A velká snaha celého vzdělávacího systému, aby se to podařilo opravdu všem. Právě Japonsko je ukázkovou zemí, kde se projevuje tzv. růstové myšlení – tedy přesvědčení, že inteligence není předem daná a neměnná, ale že každý žák, který se snaží, může dosáhnout dobrých výsledků. Tento přístup je předpokladem k tomu, aby se žáci nerozdělovali na chytřejší a slabší, kterým se už na startu „sníží laťka“ a vytvoří se pro ně jednodušší vzdělávací plán.

S tím souvisí i určité sebevědomí učitelů. Ti si musí věřit, že dokážou všechny děti naučit to, co

Inspirace z „chytrzemí“

Finsko: Dávat příležitost všem

Všechny děti se prvních devět let učí podle stejného kurikula. Těm znevýhodněným se ve Finsku věnuje mimořádná péče, aby dokázaly držet krok s ostatními dětmi a nemusely se na ně klást nižší nároky.

Japonsko: Plánovat výuku týmově

Učitelé nejsou samostatné ostrovy. V Japonsku společně promýšlejí výuku, stanovují cíle i metody, účastní se ukázkových hodin a dávají si navzájem zpětnou vazbu.

Singapur: Motivovat učitele k profesnímu rozvoji

Základní pedagogické vzdělání je jen první krok. V Singapuru učitelé pracují na své další didaktické, odborné a manažerské specializaci a jsou za to odměňováni. Inspekci vnímají jako nástroj, který jim pomáhá postupovat v kariéře.

Šanghaj: Chválit za úsilí, ne za úspěch

Neúspěch nemá odrazovat, ale motivovat. Číňané věří, že každé dítě, které se hodně snaží, může dosáhnout dobrých výsledků.

Kanada: Doprovázet při objevování

Samostatně řešit problémy se dítě nenaučí tak, že si všechno bude osvojovat samo. Zároveň se to ale nenaučí, když to nikdy samo nezkusí. V Kanadě mají učitelé jasný záměr a umí dát žákům dostatečné nástroje a kompetence k tomu, aby pak děti mohly k řešení problému dojít.

je potřeba. V Japonsku se v tom pedagogové navzájem podporují, učí průměrně 3,5 hodiny denně a mají víc prostoru pro společné přípravy vyučování a pro vlastní rozvoj. Víra, že k úspěchu žáka vede především jeho vlastní snaha, je charakteristická pro všechny asijské země, které Crehanová ve své knize popisuje. Do extrému to dovedlo školství v Singapuru, kde tlak na výkon absurdně zvyšuje nároky kladené na žáky. Dokonce až do takové míry, že ke zdárnému splnění zkoušek mnohdy školní docházka nestačí. Protože příležitost k dobrému vzdělání (a tedy finančně zajištěnému životu) tam mají jen ti nejúspěšnější žáci, rodiče většiny dětí platí za soukromé doučování a sami si v den důležitých zkoušek svých dětí berou volno, aby své potomky v intenzivní přípravě podporovali.

Důraz na úsilí, nikoli schopnosti, má ale i své světlé stránky. Většina lidí na Západě věří ve vrozené studijní předpoklady, se kterými se nedá nic moc dělat. Neúspěch je pro nás limitem, kterému se snažíme vyhnout nebo ho zamaskovat. Asijské žáci mají naopak tvář v tvář překážkám tendenci vytrvat déle, a dokonce výzvy vyhledávat. „Když se setkají s neúspěchem, povzbudí je to k usilovnější práci – což je opak toho, jak obvykle reagují studenti na Západě,“ upozorňuje Crehanová.

Mít všechny ingredience po ruce

Dalším stereotypem, který kniha překonává, je přesvědčení, že moderní výuka by měla opustit memorování a zaměřit se jen na řešení problémů. Autorka ale na příkladu několika „chytrozemí“ ukazuje, jak efektivní ukládání informací do dlouhodobé paměti naopak pomáhá žákům řešit složitější úkoly. Přirovnává to k procesu vaření, kde se nám hodí mít na kuchyňské lince přísady, které právě používáme, a na dosah ruky všechny ostatní potřebné ingredience. Informace uložené do dlouhodobé paměti jsou podle ní jako základní suroviny, pro které nemusíme pokaždé běhat do obchodu, protože je máme ve spíži a můžeme je kdykoli použít. Školské systémy, které to dokážou uvést do praxe, rozvoj paměti a myšlení chytře kombinují.

„Kdybych si měla vybrat, kam pošlu do školy své vlastní děti, ze všech zemí, které jsem navštívila, bych si zvolila Kanadu,“ přiznává v závěru knihy její autorka. Důvodem není ani důraz na učení objevováním, kterým je tato země proslulá, ani individuální přístup k potřebám všech dětí, který je v Kanadě rozvinutější než ve všech ostatních „chytrozemích,“ ale především celková vyrovnanost vzdělávacího systému. Žáci se tu v rámci pestrého rozvrhu rozvíjejí nejen v akademických předmětech, ale i v umění, sportu a hudbě. „Rovnováha panuje také v tom, že na všechny děti jsou kladeny tytéž nároky a zároveň se pamatuje na jednotlivce, takže těm méně zdatným se pomáhá a ti schopnější dostávají víc zabrat,“ dodává Crehanová.

Klíčem k úspěšnému vzdělávacímu systému je podle ní také podpora učitelů a vedení škol. Ve většině „chytrozemí“ mají učitelé možnosti rozvoje a dobré platové podmínky, do určité míry dokonce výsledky PISA testů dané země odpovídají platu učitelů. „Neplatí to absolutně,“ zdůrazňuje Crehanová. „Například ve Finsku nemají učitelé o moc vyšší plat, než je průměr zemí OECD. Spíš by bylo přesnější říct, že je problém, když jsou učitelé placeni špatně.“ Podporu škol zařadila Crehanová mezi klíčové zásady, kterými se země s úspěšnými vzdělávacími systémy řídí. Jako mezinárodní poradkyně v oblasti vzdělávání se sama snaží rozvíjet nejen britské školství v oblastech, které ve své knize popsala.

„Bylo by troufalé tvrdit, že je to díky mé knize, ale mám například radost, že se v posledních letech v Anglii posouvá podpora začínajících učitelů. Zavedli jsme tu program, který je v prvních letech jejich praxe doprovází,“ dodává. Kvalitní vzdělávací systém podle ní není závislý na kulturních a historických podmínkách dané země, stejně jako úspěch jednotlivých žáků není předem daný prostředím, ze kterého pocházejí. „Každý, kdo se snaží a kdo má dostatečnou podporu, může dosáhnout skvělých výsledků,“ věří autorka.

„Vzdělání má být strom – jeho kmen tvoří základní znalosti, větví se do rozmanitých oborů a zahrnuje celou řadu možných povolání. Nemyslím si, že by se tento kmen měl větvit, dokud dětem není kolem patnácti,“ říká Lucy Crehanová.

Pět klíčových zásad a jak si v nich vede Česko

Co mají společného země s úspěšnými a spravedlivými systémy vzdělávání? Lucy Crehanová to ve své knize Chytrozemě shrnula v pěti zásadách. Na otázku, které z nich se daří nebo nedaří realizovat v českém prostředí, odpovídá odborná korektorka knihy Lucie Slejšková ze společnosti EDUin.

1. Předškolní vzdělávání, které připraví děti na školu

Před nástupem do školy nemusí dítě umět počítat a psát písmena, mělo by ale získat určité návyky a kompetence k učení: umět se soustředit, připravit si své pomůcky, naslouchat apod.

Jak je na tom Česko?

Naše školky jsou na tom různě, někde děti tyto kompetence formou her učí, jinde s předškoláky téměř trénují dovednosti první třídy. Vzdělávací plány ale máme nastaveny dobře. Náš hlavní problém je ten, že v regionech, kde je to nejvíce třeba, řada dětí do školek nechodí vůbec a ve školkách chybí kvalifikovaní učitelé. Jinde se řada dětí do školek nedostane, ale z opačného důvodu – chybí místa. Kvůli tomu hodně dětí nemá šanci potřebné kompetence ve školce získat, a jak víme z výzkumů, vytváří se tím prostor pro školní neúspěch.

2. Užší kurikulum, které jde na hloubku

Je lepší zahrnout do kurikula méně témat a zaměřit se na to, aby je žáci mohli dokonale zvládnout.

Jak je na tom Česko?

Na tom se zdánlivě shodneme. Problém nastane ve chvíli, kdy máme v konkrétních předmětech ubrat z obsahu, na který byli rodiče a učitelé po desetiletí zvyklí. Češtináři mohou mít pocit, že bez větného rozboru to nepůjde, chemikáři zase, že se neobejdeme bez oxidačních čísel sloučenin. Zástupci firem snad řeknou, že řadu znalostí své pracovníky vřadmo doučí – co je ale rychle nenaučí, jsou dovednosti a kompetence, které si bohužel uchazeči ve škole neosvojili.

3. Společné kurikulum pro všechny děti

Lépe se daří společností, které namísto rozdělování dětí na studijní a nestudijní dokážou dovést ke splnění úkolů všechny děti. Srovnáváním dětí do různých škol je dobré počkat do 15–16 let věku.

Jak je na tom Česko?

Odborníci v Česku považují tuto zásadu za fakt, přesto je jediná, kterou se skutečně nedaří prosadit. V praxi by to totiž znamenalo například neposílat část dětí na víceletá gymnázia. Data ovšem jednoznačně ukazují, že výuka na základních školách a víceletých gymnáziích se příliš neliší a přidaná hodnota je minimální. Tak selektivní systém, jako má Česko, má již jen málo zemí a pro společnost je nevýhodný.

4. Učitelé jako spolupracující odborníci

Učitelé mají mít možnost učit se od sebe navzájem a kariérně (ale také platově) růst. Mělo by se k nim přistupovat jako ke kvalifikovaným odborníkům.

Jak je na tom Česko?

Pracujeme na tom, situace se lepší, i když relativně pomalu. Velmi nám chybí kariérní systém, díky kterému by platově rostli ti, kdo pracují kvalitně, nezávisle na věkovém kritériu. V jiných zemích mají na rozdíl od Česka celou škálu různých pozic (vedoucí učitel, mentor, supervizor), do nichž se mohou učitelé dalším studiem kvalifikovat a odborně i platově růst.

5. Školy, které se těší dobré podpoře

Problémy škol se nemají řešit výměnou vedení, ale jejich podporou. Ideální je, když dobří učitelé přecházejí na školy, které se potřebují zlepšit.

Jak je na tom Česko?

Pokud má v Česku škola špatné výsledky, nemáme jasno, co s tím. Jinde mají jasný mechanismus – nejprve se snaží škole poskytnout podporu, přeřadit tam úspěšné učitele nebo mentory. Výměna vedení je až poslední možnost. Nám chybí i plošná data o tom, jak jsou jednotlivé školy kvalitní. Musíme si také uvědomit, že často právě školy, které mají zdánlivě „horší výsledky“, pracují s dětmi, jež vyžadují zvýšenou péči.

“

Tak selektivní systém, jako je ten náš, má již jen málo zemí a pro společnost je nevýhodný.

Víte, jaký byste chtěli být sýr? Na přijímačky se připravujte do detailu

Přijímací zkoušky jsou pro studenty často obdobím stresu. Proto je důležité se na ně poctivě připravit. Přinášíme tipy, jak je prožít alespoň trochu v klidu. Důležité je promyslet vše dostatečně dopředu.

Čím více škol navštívíte, tím spíše si budete jisti, že váš výběr je správný.

M

áte před sebou 40 otázek a na jejich zodpovězení 50 minut. V každé otázce je pět odpovědí A–E a jen jedna možnost je správná. Za správnou odpověď je jeden bod. Nervozita stoupá, v následujících 50 minutách se rozhodne o vašem přijetí na Lékařskou fakultu Masarykovy univerzity, na kterou bylo v loňském roce přijato do magisterského studijního programu Všeobecné lékařství jen 607 uchazečů z 3236 přihlášených.

Jak snížit množství stresu a zvýšit pravděpodobnost přijetí na českou či zahraniční univerzitu? Přinášíme vám tipy, jak se nejlépe připravit na přijímací zkoušky a na samotné studium.

Co radí univerzitní poradkyně?

Petra Zezulková, PORG – gymnázium a základní škola

Často se zapomíná, že někdy výběr univerzity není jen o oboru, ale i o městě, ubytování, profesorech a lidech. Studenti mají dnes spoustu možností a je nutné, aby pracovali zejména sami se sebou a zjistili, co je baví a zajímá. To je pak více o rozvíjení jejich soft skills a utváření jejich vlastních hodnot.

Žebříčky univerzit jsou důležité, ale je vždy dobré se podívat na metodologii onoho žebříčku.

Studenti by se vždy měli podívat na strukturu výuky daného oboru.

Pokud si student není jistý, jaké má obor uplatnění, tak ať napíše na univerzitu, nebo se na uplatnění absolventů zeptá na dni otevřených dveří. Většina univerzit už na stránkách oboru tyto informace uvádí.

Studenti by se neměli bát netradičních oborů (creative computing, sustainable engineering) nebo kombinací (biologie a muzikologie).

Ptejte se přímo školy

Zajímejte se o dění na své vyvolené škole. Univerzity ve velkém komunikují s uchazeči online. Řadu informací najdete na jejich internetových stránkách a sociálních sítích. Zjistíte tak informace o přijímacím řízení, ale i to, jak studium na jednotlivých školách vypadá. Například Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze pravidelně na Instagramu představuje uchazečům své studijní programy. V poslední době to byly Biomedicínská technika, Radiologická asistence, Laboratorní diagnostika ve zdravotnictví či Bezpečnost a ochrana obyvatelstva.

Se svými dotazy se můžete obracet na školy také v rámci online chatů nebo kontaktovat studijní oddělení. „Na něj se obracejí zejména studenti se specifickými dotazy, například adepti na přijetí bez přijímací zkoušky, kteří studovali rok v zahraničí, nebo studenti, kteří řeší technický problém s přihláškou,“ říká tisková mluvčí I. LF UK Veronika Ležatková.

Čtete informace škol k přijímacím zkouškám a studujte od nich doporučenou literaturu.

Ukažte se

Hlídejte si dny otevřených dveří. „Během nich vedle nejrůznějších praktických informací k přijímacímu řízení nabízíme také ukázky přednášek, skupinové prohlídky budovy či možnost popovídat si s našimi studentkami a studenty o čemkoliv, co by potenciální uchazeče mohlo ohledně studia i přijímaček zajímat,“ říká Marek Antoš, proděkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

„Již od prvého říkáme studentům, aby na dny otevřených dveří chodili, ať již s rodiči, nebo s kamarády, aby chápali, co studium na dané univerzitě obnáší a jak pak přistupovat ke svému studiu

na gymnáziu,“ říká Petra Zezulková, univerzitní poradkyně z PORG – gymnázia a základní školy.

Čím více škol navštívíte, tím spíše si budete jisti, že váš výběr je správný. Nekoukejte jen na prestiž a žebříčky univerzit, ale i na to, jaký pocit z dané školy máte a zda souzníte s její filozofií a způsobem vzdělávání. Snažte se najít co nejvíce možností, jak školu poznat, ať už online, nebo offline. Vyplatí se vám to nejen při přijímacím řízení, ale také při samotném studiu.

Alespoň na začátku netrvejte na konkrétní univerzitě. Jestliže chcete studovat práva, věnujte svůj čas návštěvě všech právnických fakult. Nerozhodujte se od stolu a podle žebříčků.

Času není nazbyt

Pro zvýšení pravděpodobnosti přijetí na náročné univerzity začněte s přípravou co nejdříve. Nejen kvůli přijímacím zkouškám, ale zejména kvůli správné volbě studia. „Když začnete dříve, máte informace srovnané a nepanikaříte,“ říká Petra Zezulková.

Volte podle toho, co vás baví

Výběr školy pečlivě zvažte. Stanovte si kritéria a ptejte se sami sebe, co vlastně chcete. „Chcete studovat v Česku, nebo v zahraničí? Bude vám vyhovovat více malá, či velká univerzita? Máte raději klasickou výuku, nebo více praktickou? Uplatnit se po absolvování školy na trhu práce? Chcete po škole být zaměstnanec, nebo podnikatel? Vaše hodnoty, sny a vize jsou důležité a vaše volba by s nimi měla korespondovat,“ radí univerzitní poradkyně z PORG.

Ptejte se absolventů i studentů

Ptejte se nejpovolanějších a to jsou studenti a absolventi škol, na které se hlásíte. Dají vám informace, které vám pomohou se rozhodnout, ale i tipy na přijímací zkoušky a na co byste se měli zaměřit, abyste pak na vysoké škole uspěli.

Na vaší škole je s největší pravděpodobností někdo, kdo vás dokáže se studentem univerzity propojit. Můžete ale také hledat aktivně na stránkách univerzit, obrátit se na různé studentské unie a spolky nebo najít současné studenty či absolventy prostřednictvím LinkedInu.

„Velmi se nám osvědčila práce s absolventy, kteří se na naše školy vrací každý rok a říkají současným studentům své zkušenosti. Hodně často pak zaznívají rady, jako že se nemají bát špatné

volby, protože není žádná hanba obor změnit nebo odejít na jinou školu. Především zásadní je jít za tím, co člověka baví,“ říká Petra Zezulková.

Nezanedbejte přípravné kurzy

Nepodceňujte význam přípravných kurzů. Školy často nabízejí kurzy vlastní, případně se můžete poohlédnout po komerčních variantách. „Některé z komerčních kurzů hodnotí uchazeči výborně. Při jejich výběru doporučujeme zejména zjistit si míru úspěšnosti a profesionalitu lektorů,“ říká Jana Majerová, manažerka pro komunikaci a vnější vztahy z Lékařské fakulty Masarykovy univerzity.

Tisková mluvčí 1. LF UK studentům doporučuje také modelové otázky vydávané fakultou, které jim umožní získat přehled o požadavcích a rozsahu učiva, které bude předmětem přijímací zkoušky, a otestovat si znalosti.

Je fajn mít aktivity navíc

Dělejte mimoškolní aktivity a mějte navrch. Vedle výsledků Národních srovnávacích zkoušek některé školy zohledňují v přijímacím řízení další kritéria, za která uchazeči získávají bonusové body. „Pět bodů je za vyznamenání z maturitní zkoušky, dalších až deset bodů je možné získat, pokud uchazeči složili některé ze standardizovaných jazykových zkoušek od úrovně B2 výše z angličtiny, němčiny, francouzštiny nebo španělštiny, tedy jazyků, které se na fakultě jako právnické vyučují,“ říká Marek Antoš, proděkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Dalších pět bodů získávají úspěšní účastníci Středoškolské odborné činnosti, kteří se v celostátním kole umístili na prvním až pátém místě. Když si uvědomíme, že loňská minimální bodová hranice pro přijetí byla 173,5 bodu, pak pět, deset, patnáct či maximálně dvacet bodů navíc v rámci bonifikace může hrát zásadní roli pro přijetí ke studiu,“ dodává proděkan.

Pravděpodobnost přijetí zvýšíte také svým zapojením do různých olympiád, účastí na letních akademích nebo stážích. Jejich nabídku najdete na www.otevrenaveda.cz. Inspiraci a další projekty, do kterých se lze zapojit, pak na www.prostredoskolaky.cz.

Najděte si univerzitního poradce

Mnoho cenných rad vám mohou poskytnout univerzitní poradci. Petra Zezulková například poskytuje poradenství na všech třech školách PORG.

„Zajišťuji hladký průběh přijímacího procesu, dokumenty. Dále pak organizuji webináře, informační schůzky, propojování studentů s absolventy. Informuji studenty o deadlinech a pomáhám koordinovat i doporučující dopisy od učitelů,“ říká.

„Studenty také informuji o dění nejen na českých univerzitách, ale také v tradičních destinacích, jako je Velká Británie a USA,“ dodává s tím, že nyní je velmi populární Nizozemsko.

„Více studentů nyní piluje druhé jazyky a koukají se po možnostech ve Francii, Německu, Švý-

carsku, které nemají tolik bakalářských programů v angličtině. Univerzity tam jsou velmi kvalitní, a navíc cenově dostupné.“

Pokud studenti nemají poradce, mohou si zvolit externího. Najdou je na www.cakp.cz/databaze-karierovych-poradcu nebo www.karierko.cz.

Nebojte se jít do zahraničí

Chcete studovat v zahraničí? Zjistěte si specifika vzdělávání v daných zemích. Jiný přístup bude v Nizozemsku, jiný v USA. Každá škola je jiná. Některá je více liberální, jiná konzervativní. Počítejte také s tím, že při případném interview se prokáže, zda jste naučení, nebo vskutku dýcháte pro daný obor.

„Na interview se ptají například na to, co jste vystudovali, co jste přečetli za knížky, dávají vám úlohy, které musíte vyřešit, ale i neobvyklé otázky. Třeba kdybyste byl sýr, jaký byste byl,“ vypráví Petra Zezulková.

Připravte se na to, že příprava na zahraniční univerzitu se výrazně liší od té na českou. „Studenti musí velmi dobře rozumět systému výuky, který je například ve Velké Británii a USA úplně jiný. Důležité jsou mimoškolní aktivity – dobrovolnictví, sport, hraní na hudební nástroj, skauting. V USA velmi slyší na sportovce a studenty, kteří se například věnují debatním kroužkům,“ říká Petra Zezulková.

„Zatímco v ČR je to hodně o tom, naučit se pouze na přijímací zkoušky, v zahraničí chtějí vidět i vysvědčení z předchozích let i výsledky toho maturitního. Některé školy požadují doporučující dopisy od profesorů a interview,“ dodává.

Mějte detaily pod kontrolou

O úspěšném přijetí může rozhodnout malý detail, například zda jste si jisti, že znáte místo přijímacích zkoušek. Například přijímací zkoušky na LF MU probíhají nejen v budovách Univerziténího kampusu Bohunice, ale i ve velkých posluchárnách dalších fakult Masarykovy univerzity.

„Proto doporučujeme uchazečům si vždy řádně zkontrolovat místo konání přijímacích zkoušek, aby nebyli v den přijímaček pod tlakem, že se potřebují z kampusu přemístit na jinou fakultu,“ varuje Jana Majerová z Masarykovy univerzity.

„Doporučujeme přijít na přijímací zkoušky dobře vyspaní, nasnídaní a s dobrou náladou. Důležité je též si věřit. Když budete dobře připraveni, máte šanci uspět!“

Přijímací zkoušky nejsou všechno

Důležité je nepodcenit přípravu, všechny znalosti, které získáte, se vám budou hodit i při nadcházejícím studiu. „Ukazuje se, že čím lepší výsledků dosáhne student u přijímací zkoušky, tím více staví na pevném základu a tím lépe mu jde studium. Zejména v programech, kde je bodová hranice pro přijetí na základě znalostí uchazečů nastavena hodně vysoko, je i velmi vysoká úspěšnost ve studiu,“ dodává Veronika Ležatková.

Tipy a rady studentek a studentů 1. ročníku PF UK:

František

Určitě doporučuji využít a získat nějaké z nabízených bonifikačních bodů, třeba si udělat certifikát z cizího jazyka. Když se k tomu přidá trochu štěstí a vyjde i maturitní vysvědčení s vyznamenáním, tak těch pět, respektive deset bodů může v celkovém součtu udělat strašně moc.

Fany

Z mojí zkušenosti se vyplatí jít co nejdříve na Scio testy, ať člověk ví, jak na tom je, nebo to náhodou dá na vysoký počet bodů a nemusí to řešit společně s maturitou. Rozhodně doporučuji si Osobní studijní předpoklady i Základy společenských věd zkusit na čas, protože je jedna věc úlohu vyřešit a druhá věc vědět, jak pracovat s časem, což je podle mě v mnoha případech to rozhodující. Myslím, že na fakultních stránkách jsou informace zpracovány nejlépe, a tak jsem si o přijímačkách četla hlavně tam.

Tadeáš

Všem, koho to čeká, bych hlavně doporučil nepodcenit přípravu a vyzkoušet si nějaké cvičné testy, aby to neviděli poprvé naostro. Pak se není čeho bát, když tak je víc pokusů. Jsou to srovnávací testy, takže jestli se to zrovna nepovedlo, nemusí to znamenat špatný výsledek.

Eliška

Důležité je nechat si co nejvíce pokusů na testy. Poprvé se nemusí vydařit podle našich představ a je zbytečné být ve stresu, že už se možná výsledek nepodaří zlepšit. Vyzkoušejte si prezenční i online formu testu. Každému sedne něco jiného a pouhá změna prostředí může hodně udělat.

V Německé škole v Praze myslí na budoucnost

Digitalizace si našla cestu i do Německé školy v Praze. Zavedla Ipad-třídy a školení učitelé koordinují využívání výukových zdrojů na internetu pro konkrétní úkoly žáků. Tyto zkušenosti z pražských Jinonic nyní využívá zhruba 140 dalších německých škol v zahraničí jako vodítko pro svá digitalizační opatření.

Rozhodující je pro ředitele Clemense Rothera ale hlavně udržení rovnováhy digitální a tradiční výuky s moderními elementy: „Hlavním tématem každé školy je dnes personalizované učení, tj. učení, které může odpovídat talentu, zájmům, potřebám a tempu učení každého jednotlivce a stále probíhá v učebních skupinách a v rámci osnov. E-learning může být podporou k dosažení tohoto cíle.“

Německá škola v Praze je akreditovaná německá zahraniční škola, kterou podporuje jak Spolková republika Německo, tak i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Již více než dvacet let funguje jako škola českoněmeckého setkávání. Kromě německé školky, základní školy a gymnázia vznikla tenkrát i česká větev gymnázia.

Žáci zde mohou od šesté třídy navštěvovat výuku v českém jazyce a ve vybraných předmětech i v německém jazyce. Od desáté třídy se pak německá a česká větev spojí do plně integrované výuky. Na konci školní kariéry v Ně-

mecké škole stojí jak německá maturita, tak i možnost dodatečně složit maturitu českou.

Pro dobu po maturitě nabízí škola svým studentům komplexní kariérní poradenství a pořádá každoročně v listopadu vlastní den univerzit. Univerzity a vysoké školy z České republiky a německy mluvících zemí jsou zvány k prezentaci svých nabídek přímo ve škole. Z posledního maturitního ročníku si zde vybrala skoro polovina absolventů vysokou školu v Německu, ale alumni Německé školy studují i v Nizozemsku, Koreji a samozřejmě i v České republice.

Zájem o studium v mezinárodním prostředí Německé školy je velký a tak se chystá v blízké budoucnosti rozšíření o bilingvní mateřskou a základní školu. Nabídku a možnosti školy je ale možné poznat již dnes. Dvakrát ročně pořádaný den otevřených dveří je pro rodiče a jejich děti vstupní branou do světa vzdělání made in Germany.

MATEŘSKÁ ŠKOLA, ZÁKLADNÍ ŠKOLA A GYMNÁZIUM

23.02.2023 DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

Německá škola v Praze s.r.o. – zahraniční škola a gymnázium | Deutsche Schule Prag, Schwarzenberská 1/700, 158 00 Praha 5 – Jinonice
www.dsp-praha.cz

Dva diplomy za jedno studium

Studovat paralelně na české i zahraniční univerzitě je trend, který mladé láká stále více. Získají tím nejen zážitky a mezinárodní kontakty, ale především konkurenční výhodu na trhu práce. Vysoké školy proto navazují spolupráci s partnerskými fakultami v zahraničí a rozšiřují tzv. double degree programy, ve kterých získají v rámci jednoho studia rovnou dva diplomy.

H

armonogram je podobný jako u běžného studia. Chodíte na přednášky a praxe, připravujete se na zkoušky, píšete diplomku, celé to trvá dva nebo tři roky. Jenže některé předměty máte v češtině a jiné v cizím jazyce, část studia absolvujete v zahraničí a na konci dostanete místo jednoho diplomu hned dva: z české i zahraniční univerzity. Tím získáte do životopisu prestižní položku, která by vás jinak stála další roky studia.

Takzvaný double degree program, který studentům poskytne možnost získat za dobu jednoho studia (nebo jen mírně delší) dva vysokoškolské diplomy, už nabízí většina českých univerzit. Převážně se jedná o magisterské studijní programy, ale objevují se i bakalářské a doktorské. Například FIT ČVUT spolupracuje s belgickou Univerzitou v Antverpách a studenti mohou získat doktorát na obou školách současně, a to za výrazně kratší dobu, než kdyby studium probíhalo na každé univerzitě zvlášť. To je možné díky tomu, že některé předměty se studentům uznávají pro oba studijní programy a studium je celkově intenzivnější. „Dojednané programy jsou kompatibilní, závěrečná práce se píše pod dvojím vedením, takže se do vzdělání studentů

aktivně zapojují obě instituce,“ vysvětluje Jan Kočí, garant zahraničního studia na Fakultě stavební ČVUT v Praze.

Volba zahraniční školy je samozřejmě velmi omezená, smlouvu má domovská univerzita zpravidla jen ve vybraných studijních oborech a s konkrétní fakultou v příslušné zemi. „Řádově se mezi stovkami studijních programů nabízených na naší univerzitě jedná o malá čísla, ale seznam programů se postupně rozrůstá,“ potvrzuje za Masarykovu univerzitu administrátorka projektu Kristýna Hutová. Do programů podle jejích slov často nastupují velmi talentovaní studenti, kteří bývají úspěšní ve své další kariéře.

Aby například k programu Veřejná správa získali studenti druhý magisterský diplom ze zahraniční univerzity, musí absolvovat alespoň jeden semestr na partnerské škole v zahraničí a napsat závěrečnou práci pod dvojím vedením. „Studenti programu Veřejná správa (Administration publique) stráví třetí semestr v Rennes, kde kromě výuky absolvují povinnou dvouměsíční stáž ve francouzské instituci,“ popisuje Hutová.

“

O výběru uchazeče rozhodne jeho prospěch, jazyková vybavenost nebo motivace.

Zvládnout náročnější rozvrh i finance

Společné studijní programy zaštiťuje evropský vzdělávací program Erasmus+ nebo FreeMovers a uchazeče vybírá fakulta podle vlastních kritérií, jako je prospěch, úroveň znalosti cizího jazyka nebo motivace. „K výběrovému řízení jsem musela poslat životopis a motivační dopis, v rámci pohovoru jsem pak absolvovala krátké interview v němčině, které mělo ověřit mou jazykovou vybavenost,“ říká Denisa Frühaufová, která studuje podnikovou ekonomiku a management a zároveň bavorská studia na Západočeské univerzitě v Plzni.

Před rokem strávila v rámci double degree programu dva semestry na Fachhochschule v Hofu a následně absolvovala povinnou praxi v Schöensee. Náročná pro ni byla složitá administrativa spojená se schvalováním jednotlivých předmětů. „Česká i německá strana musí potvrdit spoustu dokumentů. Obě školy mi vyšly vstříc, ale dva roky přede mnou tam nikdo nebyl a hodně věcí jsem si musela zařídit a vykomunikovat sama,“ dodává studentka, která věří, že tím prošlapala cestičku budoucím kolegům a kolegyním.

Některé předměty jí partnerská fakulta uznala, v součtu ji ale přesto čekal náročnější rozvrh,

Absolventi double degree programu Administration publique (Veřejné správy) získají kromě diplomu Masarykovy univerzity i ten z Rennes a mohou nastoupit do francouzských firem, protože jsou díky meziuniverzitnímu studiu bráni tak, jako by celé čtyři semestry studovali ve Francii. Odpadají jim tedy starosti s nostrifikací diplomu.

než jaký by měla při klasickém studiu na jedné škole. „V jednom semestru jsem měla osm nebo devět předmětů, což bylo dost náročné,“ vzpomíná Frühaufová. Rozdíl zaznamenala i v odlišném přístupu ke klasifikaci: „V Německu se hodnotí na širší škále a k úspěšnému složení zkoušky musí student většinou dosáhnout 50 procent, zatímco na plzeňské ekonomické fakultě je zapotřebí 70procentní úspěšnost. Zkoušky jsou ale objemnější, kladou větší důraz na případové studie z praxe.“

O náročnosti studia mluví i Ladislav Pospíšil, který v rámci double degree programu studuje veřejnou správu na Masarykově univerzitě v Brně i na univerzitě v Rennes ve Francii: „Během pobytu ve Francii bylo nejtěžší vydělat si na nájem, jídlo a nějaký studentský život. Při studiu dvojího diplomu máte přece jenom náročnější rozvrh než vaši spolužáci z fakulty.“ Studenti sice získají stipendium od zaštiťujícího programu, musí ale počítat s tím, že jim to nepokryje všechny náklady. „Povinný semestr ve Francii je finančně náročnější než studium v Brně,“ souhlasí absolventka stejného programu Anna Puhlovská, která proto již v posledním ročníku bakalářského studia pracovala na částečný úvazek a odkládala si peníze stranou. „S finančním příspěvkem od Evropské unie, univerzity a s menší podporou rodičů se to ale dá zvládnout,“ dodává.

Vstupenka na mezinárodní trh práce

Hlavní motivací k získání dvojího diplomu je pro studenty konkurenční výhoda na mezinárodním trhu práce. Vysokoškolský diplom ze švédské, německé nebo francouzské univerzity je pro ně vstupenkou na prestižní pozice v zahraničních firmách, přínosem je pro ně i praxe a osobní kontakty z absolvované stáže.

Z rozšiřování double degree programů profitují i samotné vysoké školy. Společné studijní programy jsou totiž jedním z klíčových ukazatelů internacionalizace v mezinárodních žebříčcích, které zvyšují kvalitu a prestiž domácího studijního programu.

Do budoucna některé univerzity plánují rozvíjet i online a hybridní formu studia. „To bude klást nároky na technickou a didaktickou připravenost vyučujících, prostupnost a flexibilitu vzdělávacích systémů a inovativnost přístupů,“ přiznává proděkan pro internacionalizaci a vnější vztahy Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni Jiří Preis. Podstatné ale je, že online nástroje zpřístupní studium na zahraničních univerzitách mnohem většímu počtu studentů.

Pro Masarykovu univerzitu je dalším cílem získání prestižního Erasmus Mundus Joint Master Degree. „Jsou to prestižní programy, kde jsou spojené čtyři a více univerzit, studenti si mají z čeho vybírat a každý semestr mohou studovat na jiné vysoké škole. Stipendium jim pokrývá náklady na život, takže je to pro ně zajímavá a jedinečná studijní i životní zkušenost,“ říká Irena Diatelová z oddělení pro mezinárodní marketing Masarykovy univerzity. Školy tak chtějí zvyšujícímu se zájmu o zahraniční studium vycházet vstříc.

Studenti: co obnáší dvojité studium

1. Jaká byla vaše motivace k získání dvojího diplomu?
2. Co vás na programu překvapilo?
3. Na co se student double degree programu musí připravit?

Kamila Haňáková
Západočeská
univerzita Plzeň

1. Hlavní motivací pro mě bylo zdokonalení v německém jazyce a možnost vyzkoušet si studium a praxi v zahraničí (právě jsem na stáži v Hamburku u společnosti Tchibo GmbH). Další velkou motivací bylo samozřejmě budoucí širší uplatnění na trhu práce a vždy jsem se také zajímala o možnosti zaměstnání v Německu obecně.

2. Náročnost studia v cizím jazyce byla znatelná, člověk se musí nejprve naučit studovat v cizím jazyce jako takovém. Co mě skutečně mile překvapilo, byla ochota zahraničních i domovských profesorů, a jelikož jsem studovala částečně za doby pandemie, tak to byla rozhodně i připravenost partnerské univerzity na covidové období. Velmi pozitivně také vnímám jazykový posun v angličtině i v němčině a velké rozšíření slovní zásoby díky samotnému studiu. V neposlední řadě jsem se seznámila s jinou kulturou, poznala spoustu zahraničních přátel a získala kontakty na celý život.

3. Student musí počítat s vyšší náročností studia a s jiným systémem vzdělávání. S tím, že bude psát závěrečnou práci v cizím jazyce. V Hofu a na německých vysokých školách obecně jsou pouze písemné zkoušky, student má jen jeden opravný pokus, a to až v následujícím semestru. Jiné známkování absolvovaných zkoušek (stupnice například 1–5 po desetinných číslech, 1–4 vyhověl). Student by se měl připravit zároveň na vyšší cestovní i jiné náklady a vzdálenost od domova obecně.

Ladislav Pospíšil
Masarykova
univerzita

1. Vnímám, že pracovní trh je v tuto chvíli přesycený úspěšnými a talentovanými absolventy, proto dvojí diplom chápu jako další způsob, jak získat menší konkurenční výhodu na trhu práce. Studium na zahraniční univerzitě s sebou navíc nutně přináší i benefit zlepšení se v minimálně jednom cizím jazyce, což už dnes vím, že pro mě je a bude naprosto nepostradatelná schopnost.

2. Překvapilo mě, že v rámci double degree programu jezdí zahraniční profesori přímo k nám na univerzitu, aby s námi měli výuku. MFTAP program (Francouzsko-český program veřejné správy, pozn. red.), který studuji, je v tomto velice propracovaný a opravdu můžu říct, že studenti zažívají organizační komfort.

3. Naprosto zásadní je podle mě jazyková vybavenost. Dle mého názoru se studium MFTAP nedá zvládnout s úrovní francouzštiny, která nedosahuje kompletní komunikační a lehce odborné znalosti. Přijímací zkoušky z francouzského jazyka na tento obor hodnotím asi jako nejtěžší zkoušku z francouzštiny, kterou jsem kdy absolvoval. Také odborné ekonomické a právnické předměty jsou velmi náročné. Nyní už nemám iluze, že by francouzští vyučující měli snahu českým studentům cokoliv ulehčovat. Je fér říct, že finanční podpora ze strany univerzity i EU je hodně štědrá, ale i přesto student musí mít především před výjezdem našetřené nějaké vlastní peníze, které pokryjí cestovní pojištění, kauci na kolej, zálohu na první nájem na koleji, pojištění koleje, cestovné atd.

Marek Pixa
České vysoké učení
technické v Praze

1. Moji hlavní motivací bylo si vyzkoušet zahraniční studium ve Skandinávii. Nejprve jsem se přihlásil pouze na Erasmus, ale poté jsem se dozvěděl, že ČVUT spolupracuje s KTH (Royal Institute of Technology ve Stockholmu, pozn. red.) na double degree programu. Byla to pro mě skvělá možnost, jak poznat novou zemi, naučit se nový jazyk a studovat na jedné z nejprestižnějších škol v Evropě.

2. Stále mě překvapuje švédský přístup „Teachers Assistants“ (cvičících), kteří na nás mají vyhrazené tři hodiny denně. Můžeme se jich zeptat na jakoukoliv otázku v daném předmětu, oni nám odpoví a pomůžou. Oproti domovské univerzitě vidím hlavní rozdíl v přístupu ke skupinové práci. Na ČVUT je každý sám za sebe a každý dělá vlastní práci. Tady ve Stockholmu je nutné spolupracovat s lidmi z různých koutů světa, rozdělit si práci a správně se domluvit s kolegy, abychom efektivně našli řešení na daný problém.

3. Před příjezdem jsem měl strach hlavně z jazyka, pak jsem ale zjistil, že to je to poslední, čeho by se člověk měl bát. Druhou otázkou byly finance, jelikož Švédsko je velmi drahá země. Student s tím musí předem počítat a mít připravený nějaký finanční plán. Co se týče znalostí, tak bych chtěl ještě zmínit, že studium v ČR je na vynikající úrovni a v porovnání s lidmi, kteří se mnou momentálně studují, mám díky tomu náskok.

JIC

Nosíš v hlavě startupový *nápad?*

Rozjed' ten svůj s JICem

jic.cz/student

www.trojskegymnazium.cz

Nadstandardní rozsah
výuky jazyků.

Výuka 3D tisku,
létání s drony, robotika.

Lyžařské a vodácké kurzy.

Důkladná příprava
na jakýkoli typ vysoké školy.

Trojská 211/110, 171 00 Praha 7 - Troja

HN061735

HN061736

Student ve Švýcarsku nemá na brigády čas

„Švýcarsko je nádherná země, která nabízí řadu volnočasových aktivit. Studenti ale musejí počítat s obrovskou náročností studia, která je nesrovnatelná s nasazením u nás,“ říká **Karel Kubíček**, doktorand na univerzitě v Curychu.

idgenössische Technische Hochschule (ETH) je natolik prestižní škola, že v přijetí na ni vůbec nedoufal. „Naopak na univerzitách, kde jsem měl z výsledku přijímacího řízení výborný pocit, jsem nakonec neuspěl. Člověk musí jít štěstí naproti a zkoušet různé možnosti,“ říká o své cestě na jednu z nejvyhlášenějších evropských vzdělávacích institucí Karel Kubíček.

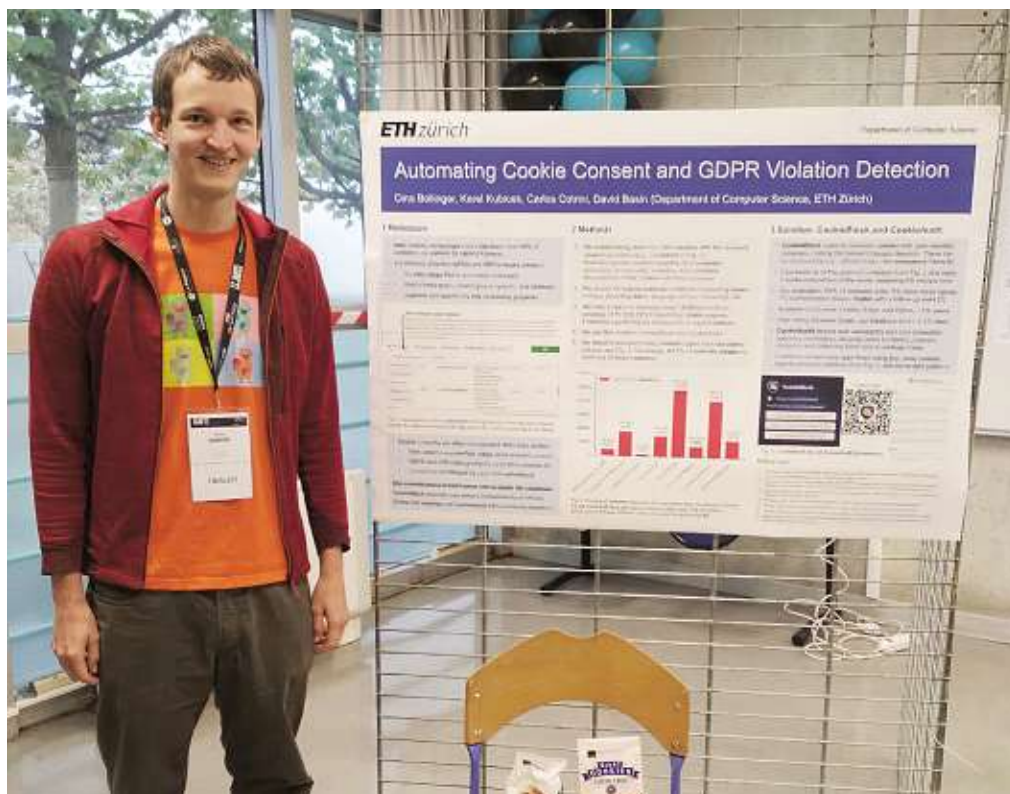
Na této švýcarské univerzitě, z jejíž akademické pudy vzešla řada slavných nositelů Nobelovy ceny, absolvuje doktorát v oblasti informačních technologií. Věnuje se výzkumu v oblasti zapojení umělé inteligence do ochrany soukromí v digitálním prostředí. Některé z výsledků práce jeho týmu již byly uvedeny do praxe.

Podle blogu, který píšete, byla vaše cesta z Brna do Curychu zkouškou odhodlání, vytrvalosti a otevřené mysli. Co se vám nakonec osvědčilo a co vnímáte jako zlomové okamžiky?

Pro doktorandské studium v zahraničí jsem se rozhodl po návratu z programu Erasmus, který jsem během magisterského studia absolvoval v Norsku. Věnoval jsem se výzkumu už tři roky a chtěl jsem změnit jeho téma a také vidět, jak se dělá výzkum jinde. Vytipoval jsem si asi patnáct univerzit, na které jsem rozeslal přihlášky, a také tři velké firmy z oboru.

Absolvoval jsem řadu náročných přijímacích řízení, včetně osobní prezentace v zahraničí. Z některých univerzit naopak na mou přihláš-

„Tady se od studentů očekává, že veškerou svou energii věnují studiu či dalšímu rozvoji svého talentu,“ vysvětluje Karel Kubiček.

VÝSLEDKY JEHO VÝZKUMU UŽ SLOUŽÍ TISÍCŮM LIDÍ

ku vůbec neodpověděli. V tom blogovém článku, o kterém mluvíte, popisují, jak jednotlivé univerzity reagovaly a jaké vznášely požadavky. Celý proces hledání, přijímacích řízení a komunikace s univerzitami a firmami trval skoro rok. Když to sečtu, strávil jsem na něm nižší stovky hodin.

No, a také to znamenalo dlouhé měsíce nejistoty. Často jsem měl z absolvovaných pohovorů výborný pocit a věřil jsem si, následovalo ale zamítavé stanovisko. Je opravdu užitečné diverzifikovat své šance a nehlásit se pouze do jedné vytoužené školy. Osvědčilo se mi také oslovovat univerzity přes osobní kontakty a své profesory, kteří mi tím poskytli své doporučení.

Jak vypadalo konkrétně přijímací řízení na ETH?

Doktorandskou pozici jsem našel při brouzdání na stránkách výzkumných skupin, nikoliv přímo na webu univerzity. Odpověděl jsem začátkem prosince 2017, a tak mě poměrně překvapila pozvánka k online pohovoru v březnu následujícího roku. Schůzka přes Skype trvala 90 minut, mluvili jsme hlavně o mém výzkumu, diplomové práci a kurzech absolvovaných na Masarykově univerzitě. Otázky byly velmi detailní a často jsem ani nedokázal odpovědět, takže jsem v přijetí vůbec nedoufal.

Následně mi z univerzity zadali projekt, ten jsem měl nastudovat, připravit prezentaci na 30 minut včetně odůvodnění. Nikdy předtím jsem na něčem podobném nepracoval a ani po dvou týdnech práce se mi nepodařilo rozklíčovat nosnou myšlenku. Pojal jsem to jako výzvu a tepr-

ve po sestavení dvou modelů, a to den před samotnou prezentací, jsem na to konečně přišel. Následoval další devadesátiminutový pohovor, po němž zkoušející vyjádřili spokojenost, a to mi dodalo velkou porci důvěry.

Posledním krokem bylo celodenní setkání na ETH, které zahrnovalo také prezentaci před několika členy výzkumné skupiny. Příprava na to mi zabrala dva týdny celodenní práce. Že jsem přijat, jsem se dozvěděl v červnu 2018.

Jak se žije studentům ve Švýcarsku?

Švýcarsko je nádherná země, která nabízí řadu volnočasových aktivit především milovníkům velehor. Studenti však musejí počítat s obrovskou náročností studia, která je nesrovnatelná s nasazením oproti nárokům vyžadovaným pro studium u nás. Navíc pocházet ze střední či východní Evropy je také určitým handicapem, pokud jde o uznávání zkoušek. Sám jsem před nástupem do doktorandského studia musel složit některé magisterské zkoušky a můžu zodpovědně prohlásit, že pro získání jednoho kreditu na ETH vynaložíte dvojnásobek energie oproti získání kreditu na Masarykově univerzitě.

Rozumím tomu tedy správně, že brigáda při studiu na ETH není zrovna to, na co by měl student myslet?

Přesně tak. Univerzita limituje počet hodin, které mohou studenti odpracovat. Tady se od vás očekává, že veškerou svou energii věnujete studiu či dalšímu rozvoji svého talentu.

Karel Kubiček vede v rámci svého doktorandského studia na švýcarské univerzitě ETH výzkumný tým, který se zaměřuje na dodržování pravidel pro ochranu soukromí. Výsledky své práce prezentovali na prestižní IT konferenci v USA a některé z nástrojů už jsou dostupné veřejnosti.

Po nástupu na Eidgenössische Technische Hochschule přešel od kryptografie, které se věnoval na Masarykově univerzitě, k ochraně osobních údajů. Zaměřují se na prověřování webových prezentací firem i institucí a na to, zda dodržují pravidla pro ochranu soukromí. Jeho tým sleduje dodržování dvou klíčových zákonů platných v EU – jde o ePrivacy Directive, známou jako legislativu vyžadující souhlas s užitím cookies, a zákon o GDPR, který definuje, jak přesně má souhlas se zpracováním osobních údajů vypadat.

A bohužel výjimečné nejsou ani situace, kdy u studentů dochází k vyhoření. Proto je třeba tvrdou práci na univerzitě vyvažovat odpočinkem a fyzickou aktivitou. Švýcarsko skýtá obrovské možnosti pro outdoorové aktivity, pro mě osobně jsou srdeční záležitostí hory, tam si nejlépe odpočinu.

Výše školného pro bakalářské a magisterské studium se v přepočtu pohybuje okolo 35 tisíc korun za jeden školní rok. Oproti tomu částky za studium na soukromých školách v Česku jsou mnohdy výrazně vyšší. Proč tomu tak podle vás je?

Ano, školné na bakalářském a magisterském studiu opravdu odpovídá částce 1460 švýcarských franků ročně. Jde o to, že škola se skutečně snaží přitáhnout ty nejlepší mozky světa. Díky její vynikající reputaci se jí daří získávat sponzorské dary od firem, díky nimž může mimo jiné financovat také stipendia vybraným studentům. Filtrem pro nové studenty tedy není výše školného, ale jejich talent – studium zde je totiž proti Fakultě informatiky v Brně nebo Norsku mnohem náročnější.

Mimochodem, pro studium na bakalářském stupni je pro někoho brzdou také požadavek na znalost němčiny, ve které probíhá výuka, takže většinu bakalářů tvoří Švýcaři nebo Němci.

“

Výjimečné nejsou ani situace, kdy u studentů dochází k vyhoření.

Výuka v angličtině probíhá až od magisterského studia výše.

A co další náklady na studium?

Je třeba počítat s tím, že životní náklady včetně studijní literatury a dalších poplatků se mohou pohybovat do čtvrt milionu korun ročně. Řada studentů si pobyt zde může dovolit jen díky stipendiu. V září bývá také velmi obtížné sehnat bydlení. Univerzita sice nabízí ubytování, a to za velmi příznivých podmínek, počet lůžek je však tak nízký, že získat univerzitní ubytování se rovná zázraku.

Láká vás po ukončení doktorátu zůstat na univerzitní půdě?

Během letošního roku očekávám dokončení doktorátu. Můj vedoucí je už spokojen s mými publikacemi, nicméně já bych ještě chtěl jednu či dvě zpracovat a poté teprve psát dizertační práci. Další setrvání v akademické kariéře by však vyžadovalo časté stěhování, a abych získal profesuru, musel bych nejméně dvakrát vyjet do zahraničí. Chci zůstat žít ve Švýcarsku, proto plánuji odejít do soukromé sféry. Láká mě Google, který také dělá výzkum a navíc sídlí přímo v Curychu. Mimochodem, je jednou z firem, o kterou jsem se ucházel v době, kdy jsem končil magisterská studia. Rád bych se o to pokusil znovu.

Inzerce

Fakulta lesnická
a dřevařská

FAKULTA LESNICKÁ A DŘEVAŘSKÁ ČZU V PRAZE

www.fld.czu.cz

POROZUMĚJ PŘÍRODĚ A LESU

Studuj na Fakultě lesnické
a dřevařské ČZU v Praze.

UCELENÝ
UNIVERZITNÍ
KAMPUS

KOLEJE
V AREÁLU
KAMPUSU

VÝJEZDY DO
ZAHRA NIČÍ

STIPENDIA

ŠPIČKOVÍ
ODBO RNÍČÍ

MODERNÍ
ZÁZEMÍ
A VYBA VENÍ

ŠKOLNÍ
LESNÍ
PODNIK

STUDENSKÉ
SPOLKY

Studijní programy

- Lesnictví • Dřevařství
- Myslivost a péče o životní prostředí zvěře
- Systémová arboristika
- Konzervace přírodnin a taxidermie
- Dřevěné konstrukce a stavby na bázi dřeva
- Forest Science in Global Change

**PODEJ PŘIHLÁŠKU ONLINE
DO 31. BŘEZNA 2023**

**PODÍVEJ SE,
JAK TO U NÁS VYPADÁ**

Není appka jako appka. S některými děti baví i učení

Staré a osvědčené se obvykle idealizuje, k tomu novému míváme nedůvěru. Snažíme se motivovat své potomky, aby co nejvíce četli a čerpali informace cestami, které jsme využívali i my. Stejně přirozeně, jako se jejich rodiče pohybují ve světě svých zdrojů informací, se dnešní děti orientují v on-line prostředí. A mají k dispozici on-line aplikace, jež jim pomohou se studiem.

Internet školáci většinou důvěrně znají, přitahuje je silou skoro magickou. Že je v dnešní době pro výuku nenahraditelný, naplno odkryla pandemie covidu. Tablety a interaktivními tabulemi školy většinou disponovaly už před vládou nařízenými lockdowny. Covid pak nutnost šíření technologií výrazně posunul vpřed. Zatímco někteří učitelé se k aplikacím při výuce staví stále ještě trochu vlažně, druzí už je dávno stačili integrovat do výukového plánu.

Mysli se peníze i věk žáků

Václav Nádvořník, zástupce ředitele školy a metodik ICT ze Základní školy Praha 2 v Londýnské, říká, že si prakticky neumí představit základní školu, která by s výukovými aplikacemi nepracovala. Podle jeho názoru byli mnozí učitelé kvůli covidu donuceni tyto aplikace používat a teď jen pokračují a využívají to, co se naučili. „V principu jde o to, aby aplikace buď rozvíjely znalosti a dovednosti, nebo ulehčovaly žákovi život,“ uvádí.

Jak ale upozorňuje, je vhodné rozlišovat, zda se jedná o aplikace, které se do počítače či tabletu přímo stahují, či o ty, které se otvírají přes webový prohlížeč. Instalované jsou v současném nastavení systému využívané méně. „Jsou ve větší míře placené. Existují i zdarma, ale mají velmi často omezení. Tady vzniká problém, protože nemůžeme nutit rodiče, aby aplikace a zařízení platili. U prvního stupně základních škol jde

také o diskutabilní otázku, v jakém věku je vůbec dobré tablet nebo notebook mít,“ vysvětluje Nádvořník, v čem mají své limity.

Problém s vybavením v základní škole Londýnská částečně řeší již více než 15 let takzvané mobilní počítačové učebny. Jedná se o vozíky s notebooky či tablety, kdy zařízení jdou do tříd za žákem, nikoli žáci za počítači. Z aplikací, které využívají, jmenuje třeba Včelku, pro niž škola kupuje licenci. „Podporuje čtení, dobře se s ní pracuje, je praktická i pro ukrajinské děti. Děti obecně ji mají rády,“ doporučuje.

Z neplacených aplikací si pak v Londýnské oblíbili Kahoot a Wordwall. Na jejich obsahu se podílí statisíce uživatelů, kteří je mohou vzájemně sdílet. Z placených pak Václav Nádvořník doporučuje Umimeto.org. „Pakliže ji může mít škola k dispozici, jedná se o nejucelenější obsah na procvičování,“ říká ICT mentor. I když pořízení licence pro všechny žáky stojí hodně, dle jeho názoru se vyplatí.

Pokud jde o vzdělávací aplikace na druhém stupni, tam je nabídka pestřejší. Z některých využívaných jmenuje Václav Nádvořník třeba Sparkvue, Vividbooks, Scratch – což je programovací jazyk s jednoduchým vizuálním rozhraním, které umožňuje mládeži vytvářet digitální příběhy, hry a animace. Oblíbená je v základní škole v Londýnské také aplikace GarageBand na tvorbu hudby. Výčet užívaných aplikací je ale mnohem delší.

“

U prvního stupně základních škol jde o diskutabilní otázku, v jakém věku je dobré tablet nebo notebook mít.

Citlivým místem digitalizace ve školách je podle Nádvorníka ovšem nedostatečná infrastruktura. Nejvíce asi nedostatečné pokrytí škol wi-fi signálem. Aby vše mohlo maximálně fungovat, pak je podle jeho slov zapotřebí profesionálního řešení. Jenže to je pro většinu škol, pokud jim v tom nepomůže zřizovatel, nedostupné. Navíc se o IT infrastrukturu ve školách nemá podle Nádvorníka ani kdo starat. „Jestliže chceme používat aplikace ve výuce, potřebujeme technického pracovníka. Na naší škole je více než 160 zařízení, která jsou využívána při výuce (notebooky pro děti, učitele, tablety...). To odpovídá minimálně střední firmě a v ní je většinou osoba, která je za správu těchto zařízení odpovědná. Hledá se tedy nepedagogický pracovník, IT technik. To je krizové místo, které na mnohých školách neexistuje,“ upozorňuje s tím, že i když na institucionalizaci této pozice ministerstvo školství peníze přidalo, stále to bohužel finančně nevychází.

Které z nich jsou smysluplné

Další ze škol, která využívá aplikace vhodné i pro výuku, je 5. základní škola v Kolíně. „Vzdělávací aplikace využíváme v naší škole už dlouhou dobu. Začínali jsme již před online výukou, ale v jejím průběhu jsme měli možnost ozkoušet pestrou paletu dalších aplikací. Tak abychom zajistili interaktivitu hodin a žáci se stali aktivními účastníky videohovorů a zároveň měli možnost smysluplně rozvíjet své kompetence a prohlubo-

Je zajímavé sledovat, že během tří let intenzivního využití aplikací nastává postupná proměna vztahu žáků k aplikacím – někteří se z uživatelů stávají tvůrci.

vat své znalosti v průběhu asynchronní výuky,“ vysvětluje ředitelka školy Iva Lokajová.

Dle jejích slov se jednalo o interaktivní tabule Google Jamboard a Collboard. „Začali jsme využívat i interaktivní nástěnku Padlet – žáci na ní sdíleli fotografie (Den Země, Uklízíme Česko), natáčeli videa (badatelství), sdíleli své výtvary z dílen psaní. Padlet zvýšil motivaci žáků aktivně se online výuky účastnit a umožnil vrstevnické učení a vrstevnickou zpětnou vazbu a sledování pokroků jednotlivých žáků v čase,“ nastiňuje, proč to v době omezených kontaktů bylo pro žáky školy užitečné.

„Využili jsme samozřejmě i placené aplikace projektu Umimeto. Na něm jsme ocenili především systematictost, možnost plánovat svůj pokrok,“ pokračuje Iva Lokajová. Na druhou stranu ale ředitelka školy vnímá, že tím, jak se neustále posouvají, zároveň také zjišťují, že je nabídka online aplikací, které jsou zdarma a v českém jazyce, poměrně omezená. Proto využívají i výukové weby určené pro učitele 1. stupně z Velké Británie www.toytheater.co.uk.

„Zaměřujeme se i na gamifikaci (technika, která se snaží zvyšovat zájem pomocí užívání herních prostředků, herních designů, herního myšlení a herních principů do neherních oblastí – pozn. red.) vzdělávacího procesu – využíváme Kahoot, Baamboozle, Blooket – tyto aplikace jsme původně užívali v týmu učitelů anglického jazyka a postupně sdíleli zkušenost s kolegy, kteří je nyní používají i v dalších předmětech,“ říká Iva Lokajová s dovětkem, že tým učitelů angličtiny zase disponuje ročním placeným členstvím na Twinkl – jedná se primárně o webovou aplikaci určenou pro výuku na ZŠ.

„Celkově vnímáme užívání aplikací jako nezbytné a neodvratné – nabízejí podporu v oblasti seberegulace, sebeplánování, vrstevnického učení, poskytují okamžitou korekci a zpětnou vazbu, umožňují spolupráci a představují výrazný motivační prvek – gamifikace. Bez náležitého školního vybavení (školní wi-fi, tablety, iPady) by toto vše nebylo možné,“ popisuje Lokajová svoji praxi.

„Určitě je zajímavé sledovat, že během cca 3 let intenzivnějšího využití aplikací nastává postupná proměna v přístupu žáků k aplikacím – někteří se z uživatelů stávají tvůrci – sami vytvářejí Kahooty nebo Blookety. Aplikace mají tedy vliv i na jejich digitální kompetence,“ dodává ředitelka kolínské školy.

I aplikace má své limity

Trochu jiný názor na využití aplikací ve školní výuce zastává letitá pedagožka prvního stupně základní školy a zakladatelka projektu Škola zvesela, který cílí na to, aby děti učení bavilo a bylo pro ně zároveň zábavou, Jaroslava Bednářová.

„Kladem vzdělávacích aplikací určitě je, že jsou pro děti velmi atraktivní. Díky tomu k procvičování učiva přistupují s nadšením a berou jej spíše jako hraní než učení. To je

určitě velké plus,“ uvádí lektorka. „Sama jsem během výuky díky interaktivní tabuli ve třídě různé vzdělávací aplikace občas využívala. Mnoho z nich rozšiřuje dětem znalosti a podporuje je v jejich osobní motivaci vzdělávat se,“ zmiňuje ze svého pohledu pozitivní stránky této formy výuky.

„Nicméně děti by měly během výuky zapojit co nejvíce smyslů, aby jim učivo opravdu dobře utkvělo. Bylo provedeno už hodně výzkumů, jak reagují při určitých činnostech mozková centra. A jasně z nich vyplývá, že už jen při pouhém psaní tužkou na papír je v mozku zapojeno daleko více center, než když dítě pracuje na tabletu – tedy jen jezdí prstem po displeji a nic víc. A že mozek integruje čte-

nou informaci mnohem lépe, pokud člověk něco fyzicky drží v ruce, než když čte z počítače, varuje neurolog Martin Stránský,“ upozorňuje Jaroslava Bednářová na možná úskalí, proč v konečném důsledku učení pomocí aplikací efektivní nemusí být. Podle ní je ale stimulace mozku dětí mladšího školního věku velmi důležitá.

„U menších dětí je v rámci vzdělávání významný celkový prožitek jako takový a osobně preferuji z letitých zkušeností hlavně zapojení pohybu. Toho se dětem při vysedávání u vzdělávacích aplikací zrovna moc neděje,“ vysvětluje a dodává: „Vzdělávací aplikace jsou skvělým doplňkem edukace dětí. Ale skutečně by se mělo jednat pouze o doplněk.“

“

Celkově vnímáme užívání aplikací jako nezbytné a neodvratné.

CHYTRÉ APLIKACE NA DOMA

Matemág

Platforma: iOS, Android

Jen málokteré dítě by asi prohlásilo, že je matematika jeho oblíbeným předmětem. Ačkoliv se bez ní neobejde žádná vědecká disciplína, do negativního hávu ji zahaluje nezáživný systém výuky. Právě na to cílí aplikace Matemág.

Impulzem pro vznik placené aplikace, která je vhodná pro děti do devíti let, byl podle Petra Zavadila, jednoho z tvůrců Matemága, nedostatek kvalitních vzdělávacích aplikací pro děti, které by fungovaly v češtině a zároveň by vhodným způsobem doplňovaly školní výuku. „Idea aplikace vzešla ze spolupráce s týmem lidí stojícím za Hejného metodou výuky matematiky. Počátečním krokem a dalším silným impulzem byla úspěšná crowdfundingová kampaň, Matika do ruky, díky které jsme si ověřili, že je o Matemága mezi rodiči zájem. Následující vývoj trval 1,5 roku a podílelo se na něm dohromady více než 20 lidí,“ nastiňuje Petr Zavadi. Matematika je v Matemágovi schovaná do pohádkového příběhu sourozenců Jakuba a Terezky, kteří se za čarodějem Matemágem vydávají na dobrodružnou cestu do pohádkové země Abima. Hráči pomáhají hlavním hrdinám příběhu na jejich cestě překonávat různé překážky – matematicko-logické rébusy – a tím se nevědomky učí. Aplikace průběžně sleduje, jak se hráčům daří řešit jednotlivé rébusy, a podle toho přizpůsobuje svoji obtížnost. Díky tomu tak ve hře může každé dítě objevovat matematiku vlastním tempem.

„Rodiče nám často zmiňují, že děti Matemága neberou jako učení. V některých případech nám dokonce rodiče psali, že je Matemág jediný způsob, jak motivovat potomka k procvičování matematiky doma. To jsou pro nás příznaky toho, že se podařilo matematiku zarámovat smysluplně do příběhu hry,“ dodává Petr Zavadi.

Ochránce přírody

Platforma: Android

Životní prostředí by nikomu nemělo být lhostejné. Tak proč to nevěštěpovat už dětem. Hra, která je určená pro ratolesti od šesti do dvanácti let, může posloužit jako dobrý environmentální základ. V několika malých hrách se malí uživatelé naučí s pomocí zvířecích hrdinů uklízet malé městečko, sázet stromy a květiny nebo třídit odpad. Po vytrídění odpadu přijdou na řadu další aktivity, které je třeba vyřešit.

Výhodou hry je, že je zdarma. Nevýhodou pak to, že je dostupná pouze na platformě Android a má krátké trvání. Verze zdarma navíc obsahuje reklamy.

Busy Water

Platforma: Android

Hra pro děti od 6 let pracuje s principy Montessori pedagogiky. Prostřednictvím aplikace řeší malí uživatelé poněkud překerní situaci: Na rybku, která se jmenuje Archie, dostala chuť mlsná kočka. Tě se podařilo Archie z akvária ukrást. Zachránit ji mohou jedině děti propojením trubek různých tvarů, ale i s využitím jednoduchých fyzikálních zákonů.

Přidanou hodnotou hry je i to, že kromě 105 přednastavených levelů můžete vytvořit i své vlastní. Aplikace je dostupná jen na platformě Android a je placená.

Česká gramatika

Platforma: iOS, Android

Pletou si vaše děti pořad i/y? Případně se jim nedaří vstřebat jiné úskalí českého pravopisu? Pomocť by mohla aplikace Česká gramatika. Hodí se nejen pro žáky základních a středních škol. Podle anotace vývojářů může pomoci i dospělým, kteří by si potřebovali některé gramatické jevy „oprášit“.

Uživatelé mají na výběr řadu testů seřazených do několika okruhů. Převážná většina z nich je navíc zdarma. Za každý test dokonce obdržíte známku, zároveň máte možnost ověřit si, v čem jste udělali chybu. Děti pomůže připravit také na přijímačky.

Magisterský program Ekonomický výzkum

- Bezplatné studium v angličtině, západní styl výuky
- Intenzivní dvouletý program akreditovaný Univerzitou Karlovou
- Vynikající základ pro pozice zaměřené na aplikovaný výzkum

Ph. D. program Ekonomie a ekonometrie

- Výzkumné stáže na nejprestižnějších univerzitách po celém světě
- Měsíční finanční podpora pro studenty 1.–5. ročníku
- Uplatnění na výzkumných pozicích v institucích veřejné správy, v mezinárodních organizacích a soukromém sektoru

UZÁVĚRKA
PŘIHLÁŠEK
31. BŘEZNA

DEN
OTEVŘENÝCH
DVEŘÍ
16. ÚNORA

CERGE-EI je společným pracovištěm Univerzity Karlovy
a Národohospodářského ústavu Akademie věd ČR

www.cerge-ei.cz

NEJLEPŠÍ INVESTICE PRO BUDOUČNOST DÍTĚTE? ŠKOLKA, KTERÁ MU POMŮŽE ROZVÍJET JEHO NADÁNÍ VE SPOLUPRÁCI S PSYCHOLOGY

“Všechny děti se rodí s určitým nadáním. Jde jen o to, jež včas odhalit a začít ho rozvíjet,” vysvětluje ředitelka GENIUS škol Petra Langerová. Ve škole se opírají i o výzkum NASA, který tvrdí, že 98% dětí ve věku čtyř let jsou geniální kreativci s nesmírným potenciálem. Avšak tento potenciál, pokud není rozvíjen, postupně zaniká. Také nositel Nobelovy ceny za ekonomii James Heckman v řadě svých studií dokazuje, že ekonomická návratnost investic do lidského kapitálu se s věkem snižuje.

Jak rozpoznat potenciál dětí

“Naše mateřské školy, jako jediné v Česku, k tomu využívají nejmodernější komplexní diagnostiku IDS,” říká ředitelka Petra Langerová. „Posoudíme tak celkový vývoj dítěte. Přesně určíme jeho nadání, silné stránky i potřeby a včas zachytíme vývojové odchylky. Především ale umíme s objeveným potenciálem pracovat a slabé stránky kompenzovat. Naším cílem je, aby děti dostaly možnost rozvíjet to, pro co se narodily,” dodává.

Síť mateřských škol a základní školy GENIUS

GENIUS školy jsou rodinnou firmou působící na českém trhu již 13 let. Mateřské školy mají tři pobočky v Praze. Loni byla otevřena i základní škola GENIUS School v Praze – Krči, která navazuje na jedinečný koncept mateřských škol GENIUS.

A young child is seen from behind, standing on a wooden step ladder and reaching up to paint a large, vibrant, and abstract mural on a wall. The mural is composed of various colors including blue, green, yellow, red, and purple, with expressive brushstrokes and splatters. The child is wearing a light-colored long-sleeved shirt and dark trousers. The overall scene is bright and creative, emphasizing artistic development.

Učební pomůcky a podpora výuky

pro rozvoj talentu dětí

Zdravotní výuka • Technická výuka • Přírodní vědy • Vybavení školních dílen

www.helago-cz.cz

Podporujeme

Robotiku do škol

Naši roboti a dron jsou ideální pomocníci jak zvládnout základní robotiku i pokročilou dronistiku s nadanými studenty.

Robotika rozvíjí u studentů kreativitu a fantazii v hledání alternativních řešení pro funkci robota či drona.

Naprogramujte si svého vlastního drona bez použití dálkového ovládání

Ovládejte drona pomocí gest

Vymyslete pokyny tak, aby vám přistál na ruce

Navrhněte prvky neuronové sítě pro rozpoznávání předmětů

Naučte drona udělat ve vzduchu „salto“

Robot s umělou inteligencí místo učitele?

Umělá inteligence v budoucnosti bude stále více přebírat úkoly učitele, opravovat sešity, vyhodnocovat testy, ale i rozpoznávat z intonace hlasu či z verbální nebo neverbální komunikace to, jakou má student náladu a zda je soustředěný na výuku. Tyto nové technologie můžete již dnes využít ve své výuce, tím přiblížit tuto problematiku svým studentům. S našim dronem dokážete rozpoznávat předměty jako je židle, a následně na ní například přistát. Student může drona sám blokově naprogramovat, nebo využít našich připravených programů s jednoduchou neuronovou sítí, k rozeznávání různých předmětů. Dále můžete pomocí gest ovládat drona – roztáhnete ruce, dron k vám přiletí nebo udělá „salto“, stáhnete ruce k tělu a dron se zastaví a přistane, tyto funkce taktéž využívají prvky umělé inteligence.

Pouze pomůcky nerozhodují o zvýšení dovedností studentů, ani samy o sobě nevedou ke zlepšení jejich výsledků. Nejdůležitější je pedagog. Pedagog, který tyto pomůcky používá ve výuce, a dokáže studentům za pomoci těchto pomůcek otevřít dveře do současného světa technologií. Pro podporu pedagogů máme tým školitelů, kteří pomohou pedagogům se zavedením robotiky do výuky. Ukázkové hodiny ve třídě s dronem či robotem mají u studentů velké ohlasy, dejte vědět, rádi uspořádáme ukázkovou hodinu i u vás.

Robot BlueFox vás provede světem robotiky a vymyslí za vás úkoly pro studenty

Michaela Černíčková, CMO
+420 602 406 100
cernickova@kdz.cz
KDZ, spol. s r.o.
e-shop: kdz.cz

A GOOD LEADER NEEDS CONFIDENCE

AND THE RIGHT MBA.

Entrepreneurship | Finance
Management | Marketing
Global Business Services

WWW.UNYP.CZ

**UNIVERSITY
OF NEW YORK
IN PRAGUE**

**CZECH
TEAM**

EDUCATIONAL SUPPLIER
OF THE CZECH OLYMPIC TEAM
2022 - 2026